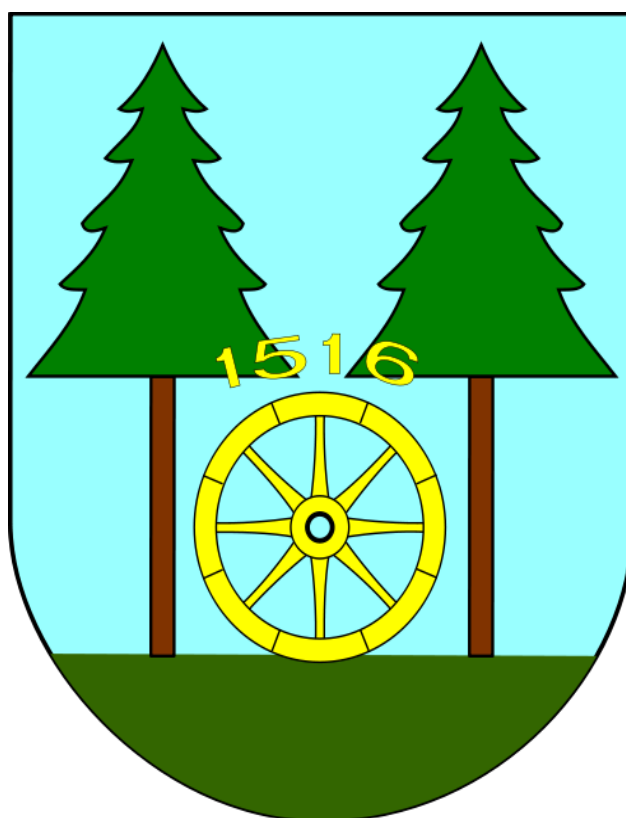

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA GMINY MILEJCZYCE NA LATA 2023-2027

Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA

2028-2032

PAŹDZIERNIK 2022

ZAMAWIAJĄCY:

Urząd Gminy Milejczyce

ul. Szkolna 5

17-332 Milejczyce

WYKONAWCA:

Envico Solutions

ul. Bursztynowa 28

07-200 Wyszaków

Tel: +48 517 621 901

E-mail: samorzady@envico.com.pl

www.envico.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Mgr inż. Mateusz Puścian

Mateusz Puścian

Inż. Krystian Rachubka

Krystian Rachubka

SPIS TREŚCI

Spis rysunków	8
Spis tabel	8
Spis wykresów	9
Wykaz skrótów	10
1. Wstęp	11
2. Streszczenie	12
3. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	14
4. Charakterystyka Gminy Milejczyce	17
4.1. Położenie geograficzne	17
4.2. Sytuacja demograficzna	18
4.3. Sytuacja gospodarcza	21
4.4. Zabytki	23
4.5. Warunki klimatyczne	24
4.6. Infrastruktura techniczna	25
4.6.1. System gazowy	25
4.6.2. System ciepłowniczy	25
4.6.3. System elektroenergetyczny	25
5. Ocena aktualnego stanu środowiska Gminy Milejczyce	27
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	27
5.1.1. Jakość powietrza atmosferycznego	27
5.1.2. Zagadnienia horyzontalne	32
5.1.3. Podsumowanie	33
5.1.4. Analiza SWOT	33
5.2. Gospodarowanie wodami	34
5.2.1. Wody powierzchniowe	34

5.2.2. Wody podziemne	36
5.2.3. Susze	38
5.2.4. Zagadnienia horyzontalne	39
5.2.5. Podsumowanie	39
5.2.6. Analiza SWOT	39
5.3. Gleby.....	40
5.3.1. Zagadnienia horyzontalne	41
5.3.2. Podsumowanie	42
5.3.3. Analiza SWOT	42
5.4. Zasoby geologiczne.....	43
5.4.1. Zagadnienia horyzontalne	44
5.4.2. Podsumowanie	45
5.4.3. Analiza SWOT	45
5.5. Zasoby przyrodnicze	45
5.5.1. Formy ochrony przyrody	46
5.5.2. Zagadnienia horyzontalne	50
5.5.3. Podsumowanie	51
5.5.4. Analiza SWOT	52
5.6. Gospodarka wodno-ściekowa	52
5.6.1. Sieć wodociągowa	52
5.6.2. Sieć kanalizacyjna	54
5.6.3. Jakość wód powierzchniowych	55
5.6.4. Jakość wód podziemnych	57
5.6.5. Zagadnienia horyzontalne	58
5.6.6. Podsumowanie	59
5.6.7. Analiza SWOT	59

5.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	60
5.7.1. Zagadnienia horyzontalne	62
5.7.2. Podsumowanie	63
5.7.3. Analiza SWOT	63
5.8. Zagrożenia hałasem.....	64
5.8.1. Zagadnienia horyzontalne	67
5.8.2. Podsumowanie	67
5.8.3. Analiza SWOT	68
5.9. Pola elektromagnetyczne	68
5.9.1. Zagadnienia horyzontalne	71
5.9.2. Podsumowanie	71
5.9.3. Analiza SWOT	72
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	72
5.10.1. Zagadnienia horyzontalne	72
5.10.2. Podsumowanie	73
5.10.3. Analiza SWOT	73
6. Podsumowanie efektów realizacji dotychczas realizowanych działań na rzecz ochrony środowiska	74
7. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	75
8. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska ..	81

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Milejczyce na tle powiatu siemiatyckiego i województwa podlaskiego	18
Rysunek 2. Lokalizacja linii energetycznej na tle Gminy Milejczyce	26
Rysunek 3. Podział województwa podlaskiego na strefy	28
Rysunek 4. Zlewnie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na tle Gminy Milejczyce.....	35
Rysunek 5. Mapa zagrożenia powodziowego Gminy Milejczyce	36
Rysunek 6. Jednolite Części Wód Podziemnych na tle Gminy Milejczyce	38
Rysunek 7. Złoża kopalin na tle Gminy Milejczyce	44
Rysunek 8. Położenie Gminy Milejczyce na tle Obszarów Natura 2000	47
Rysunek 9. Użytki ekologiczne na terenie Gminy Milejczyce.....	48
Rysunek 10. Pomniki przyrody na tle Gminy Milejczyce	49
Rysunek 11. Granice Gminy Milejczyce na tle korytarzy ekologicznych	50
Rysunek 12. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej, GPZ oraz linii energetycznej na tle Gminy Milejczyce	69

SPIS TABEL

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w Gminie Milejczyce w roku 2021.....	22
Tabela 2. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków w Gminie Milejczyce	24
Tabela 3. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.....	30
Tabela 4. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.....	30
Tabela 5. Charakterystyka JCWPd nr 55 i nr 57	37
Tabela 6. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Milejczyce	40
Tabela 7. Bilans zasobów złóż kopalin w Gminie Milejczyce	43
Tabela 8. Struktura lasów na terenie Gminy Milejczyce	45
Tabela 9. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Milejczyce	49

Tabela 10. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016-2020.....	54
Tabela 11. Stan ekologiczny jednolitych części wód	55
Tabela 12. Klasyfikacja stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Milejczyce	56
Tabela 13. Stan ekologiczny jednolitych części wód	57
Tabela 14. Ilości i sposób zagospodarowania odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Milejczyce	61
Tabela 15. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LDWN – powiat siemiatycki.....	65
Tabela 16. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LN – powiat siemiatycki	65
Tabela 17. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu siemiatyckiego.....	70
Tabela 18. Wskaźnik monitorowania efektów realizacji związanych z ochroną środowiska w Gminie Milejczyce	73
Tabela 19. Cele, kierunki interwencji i zadania	76
Tabela 20. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem	78

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba ludności na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016–2021	19
Wykres 2. Ruch naturalny na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016–2021.....	19
Wykres 3. Liczba ludności w grupach: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej na terenie Gminy Milejczyce.....	20
Wykres 4. Liczba zameldowań i wymeldowań na pobyt stały w Gminie Milejczyce w latach 2016–2021.....	21
Wykres 5. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016–2021.....	22
Wykres 6. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej i wskaźnik zwodociągowania Gminy Milejczyce w latach 2016-2020	53
Wykres 7. Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca w m3 Gminy Milejczyce w latach 2016–2020	53

WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BDL	Bank Danych Lokalnych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NPPDL	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OSCR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSO	Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków
OZE	Odnawialne źródła energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGL LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
PIG PIB	Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSZOK	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
SOO	Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
SWOT	Technika służąca do porządkowania i analizy informacji
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ZDR	Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. WSTĘP

Sporządzenie niniejszego Programu jest wypełnieniem dyspozycji przepisów prawa. Najwyższy imperatyw stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., nakazujący władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Norma ta została rozwinięta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia, a Radę Gminy do uchwalenia programu ochrony środowiska.

Program przyjmowany jest uchwałą Rady Gminy po zaopiniowaniu przez odpowiednie jednostki (Zarząd Powiatu, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program Ochrony Środowiska jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed gminą i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska. Zdefiniowane cele i zadania są przygotowane w taki sposób, by w jak najwyższym stopniu były wykonalne z zastosowaniem założeń zrównoważonego rozwoju.

Realizacja zaplanowanych w Programie zadań wymaga koordynacji pomiędzy sektorami administracji, przedsiębiorstw oraz nauki, a także włączenia społeczeństwa w proces dbałości o środowisko.

Znajdują się w nim zapisy związane z działaniami profilaktycznymi, które mają za zadanie przeciwdziałać potencjalnym zagrożeniom w przyszłości. Przygotowane zestawienie wytycznych pozwoli na dążenie do poprawy stanu środowiska w powiecie i ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko. Dzięki programowi zwiększy się ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Oprócz kwestii ochrony środowiska Program porusza również problematykę nasilających się zmian klimatycznych oraz wyznacza kierunki adaptacji. Obowiązek ich określenia na poziomie regionalnym nakłada *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)*.

2. STRESZCZENIE

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem, którego obowiązek opracowania został nałożony na organ wykonawczy gminy przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.). Struktura i zawartość dokumentu została opracowana według Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, opublikowanych przez Ministerstwo Środowiska 2 września 2015 r.

Nadrzędnym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie można przedsięwziąć w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Zadania stawiane przed jednostką samorządu terytorialnego pokrywają się z założeniami podstawowej dokumentacji programowej i strategicznej. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu gminnym. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami a dokumentami, które dotyczą ekologii.

Podczas opracowania programu ochrony środowiska zastosowano model D-P-S-I-R (siła sprawcza – presja – stan – wpływ – reakcja), który został opracowany przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Zgodnie z modelem zjawiska społeczne i gospodarcze prowadzą do wywierania presji na środowisko. W konsekwencji zmianie ulega stan środowiska. Środowisko ma bezpośredni wpływ na ekosystemy oraz na gospodarkę. Wpływ ten wywołuje społeczną i polityczną reakcję, która kształtuje pośrednio lub bezpośrednio poszczególne elementy modelu.

Opis stanu środowiska został uzupełniony o opis przyczyn takiego stanu oraz wpływu środowiska na życie gospodarcze i społeczne. Oceny stanu środowiska dokonano z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji, są to kolejno:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Gospodarowanie wodami.
3. Gleby.
4. Zasoby geologiczne.
5. Zasoby przyrodnicze.
6. Gospodarka wodno-ściekowa.
7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

8. Zagrożenia hałasem.
9. Pole elektromagnetyczne.
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Ponadto w każdym z powyższych obszarów interwencji szczegółowo przedstawiono wyniki analizy SWOT, a zatem mocne strony gminy, przyczyniające się do pozytywnych aspektów obecnego stanu środowiska i słabe, wymagające zmian, a przez to interwencji zmierzających do poprawy stanu obecnego, wskazano również potencjalne zagrożenia, jakie w przyszłości mogą być szkodliwe, a którym można i trzeba przeciwdziałać. Ponadto uwzględniono zagadnienia horyzontalne, tj. adaptację do zmian klimatu, monitoring środowiska i nadzwyczajne zagrożenia środowiska oraz działania edukacyjne.

W celu określenia stopnia zaawansowania realizacji zamierzonych działań, do poszczególnych zadań sprecyzowano wskaźniki. Pomogą one monitorować, w jakim stopniu założenia z Programu Ochrony Środowiska są już wykonane, a jakie należy udoskonalać.

Wskazane w Programie Ochrony Środowiska cele i kierunki, a także konkretne zamierzenia inwestycyjne im przypisane są spójne, zarówno z krajowymi, jak i wojewódzkimi programami, strategiami i planami w zakresie ochrony środowiska. Odzwierciedlają obecne trendy w zakresie jego ochrony, które przyczynią się także do realizacji polityk krajowych. Spójność z dokumentami strategicznymi i programami została opisana w rozdziale 3.

3. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PROGRAMOWYMI

Obecnie polityka ochrony środowiska prowadzona jest w oparciu o strategię rozwoju, programy i dokumenty programowe, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057). W związku z tym, dokumentami, na których oparty został tworzony Program Ochrony Środowiska dla Gminy Milejczyce na lata 2023-2027 z perspektywą na lata 2028-2032 są:

1. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej tj.: bezpieczeństwa energetycznego, wewnętrznego rynku energii, efektywności energetycznej, obniżenia emisyjności, badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- a) 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
 - b) 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
 - c) wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
 - d) redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności:
- a) Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.
3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.):
- a) Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
 - b) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport,

- c) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia,
 - d) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko.
4. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej:
- a) Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I),
 - b) Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II),
 - c) Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III),
 - d) Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV),
 - e) Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).
5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku:
- a) Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
 - b) Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
6. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030:
- a) Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.
7. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku:
- a) Rozwój odnawialnych źródeł energii.
8. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podlaskiego do 2030 roku:
- a) Ochrona klimatu i jakości powietrza,
 - b) Poprawa stopnia skanalizowania terenów wiejskich,
 - c) Poprawa jakości wody i rozwój sieci wodociągowej,
 - d) Zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie,
 - e) Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.
9. Program Ochrony Środowiska Powiatu Siemiatyckiego na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027:

- a) Ochrona klimatu i jakość powietrza (spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza, poprawa efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu),
- b) Gospodarka wodno-ściekowa (racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych),
- c) Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (racjonalne gospodarowanie odpadami),
- d) Zagrożenia poważnymi awariami (zapobieganie poważnym awariom przemysłowym, doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii),

10. Program Aktywizacji i Rozwoju Gminy Milejczyce na lata 2012-2018:

- a) Cel operacyjny: realizacja zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej,
- b) Cel operacyjny: zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ochrona środowiska,
- c) Cel operacyjny: Budowa, remont i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- d) Cel operacyjny: Poprawa funkcjonowania infrastruktury energetycznej.

11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY MILEJCZYCE

4.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Milejczyce jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa podlaskiego i wraz z dziewięcioma innymi jednostkami samorządu terytorialnego tworzy powiat siemiatycki. Gmina Milejczyce podzielona jest na 18 sołectw¹. Łączna powierzchnia gminy wynosi 151 km² (15 145 ha), co na tle województwa, dla tego rodzaju gmin, stanowi wartość poniżej średniej².

Gmina Milejczyce położona jest w północno-wschodniej części powiatu siemiatyckiego i graniczy z następującymi Jednostkami Samorządu Terytorialnego:

- od wschodu z gminą Czeremcha (powiat hajnowski),
- od północy z gminą Boćki (powiat bielski) i gminą Kleszczele (powiat hajnowski),
- od zachodu z gminą Dziadkowice (powiat siemiatycki) i południowym zachodzie z gminą Siemiatycze (powiat siemiatycki),
- od południa z gminą Nurzec-Stacja (powiat siemiatycki).

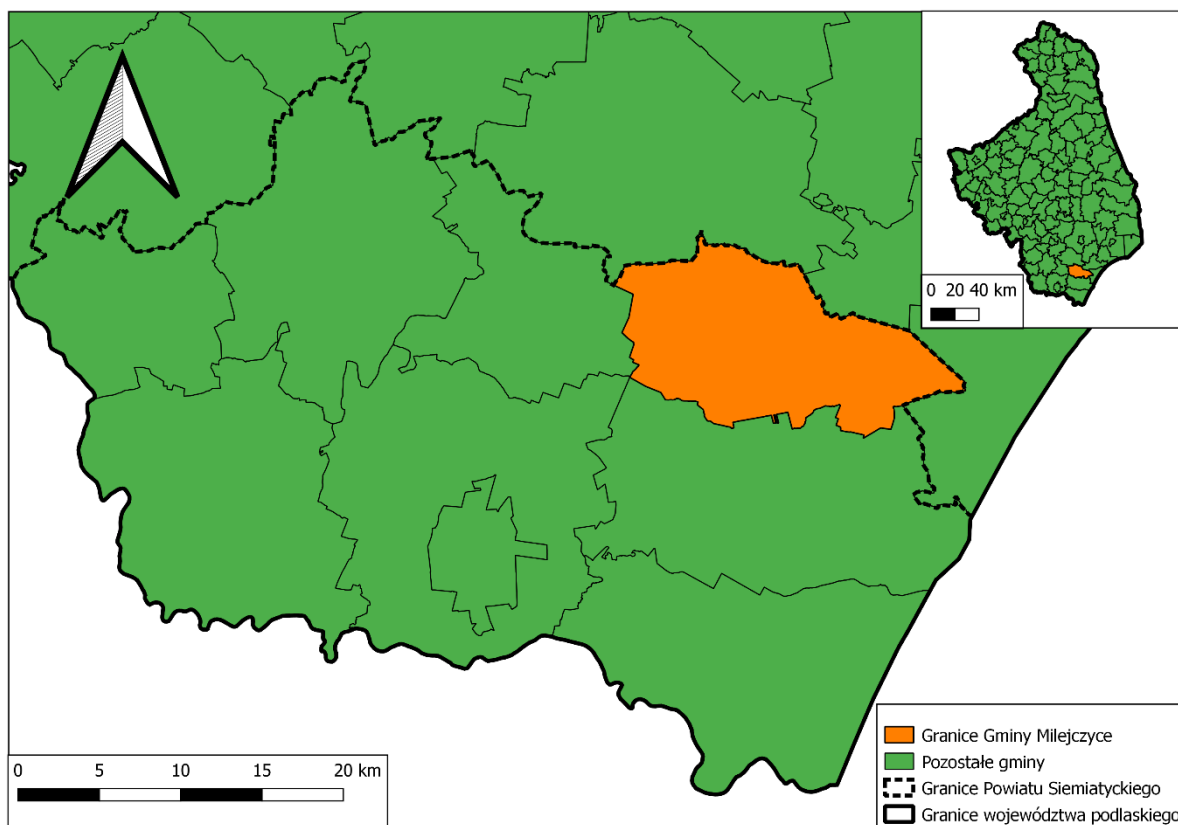
Odległość od miejscowości Milejczyce do Siemiatycz w zależności od wybranej trasy wynosi średnio około 20 km, natomiast do miasta wojewódzkiego Białegostoku ok. 70 km.

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Kondrackiego³ gmina Milejczyce położona jest w mezoregionie Wysoczyzny Drohiczyńskiej, rozciągającej się pomiędzy Nurcem, a Podlaskim Przełomem Bugu. Wysoczyzna Drohiczyńska jest nieco wyżej wzniesiona i ma bardziej urozmaicone ukształtowanie powierzchni niż sąsiadująca z nią od północy Równina Bielska. Najwyższe wzniesienia Wysoczyzny Drohiczyńskiej przekraczają 200 m n.p.m.

¹ Program ochrony środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022

² Bank Danych Lokalnych, GUS

³ Podział fizyko-geograficznym Polski wg Kondrackiego

Rysunek 1. Położenie Gminy Milejczyce na tle powiatu siemiatyckiego i województwa podlaskiego
Źródło: Opracowanie własne

Sieć dróg publicznych w gminie stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Sieć drogową w obszarze gminy jest dobrze rozwinięta. Łączna długość dróg gminnych wynosi 36,3km. Drogi te w większości (ponad 80% długości) posiadają nawierzchnię żwirową. Sieć drogową uzupełniają drogi nie posiadające kategorii dróg gminnych, wykorzystywane do ruchu lokalnego⁴.

4.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

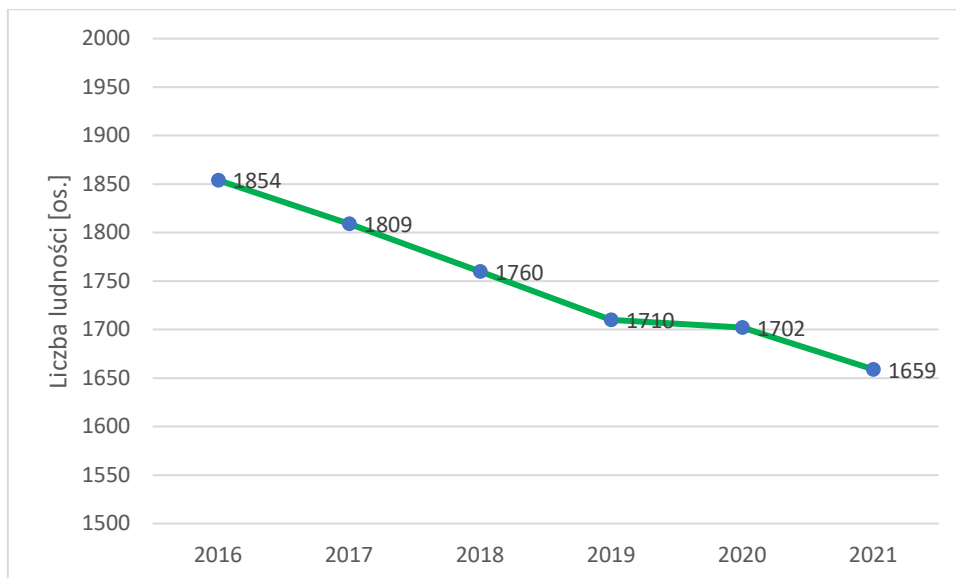
Z Danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności na terenie Gminy Milejczyce systematycznie maleje – porównując dane od 2016 do 2021 spadek liczby mieszkańców wyniósł ok. 11 %.

W 2021 roku Gminę Milejczyce zamieszkiwało 1 659 osób, z czego 52,8% (876 osób) stanowiły kobiety, a 47,2% (783 osób) mężczyźni. Mieszkańcy Gminy Milejczyce stanowią

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

ok. 3,8% mieszkańców powiatu siemiatyckiego, a gęstość zaludnienia wynosi 11 osób na 1 km²

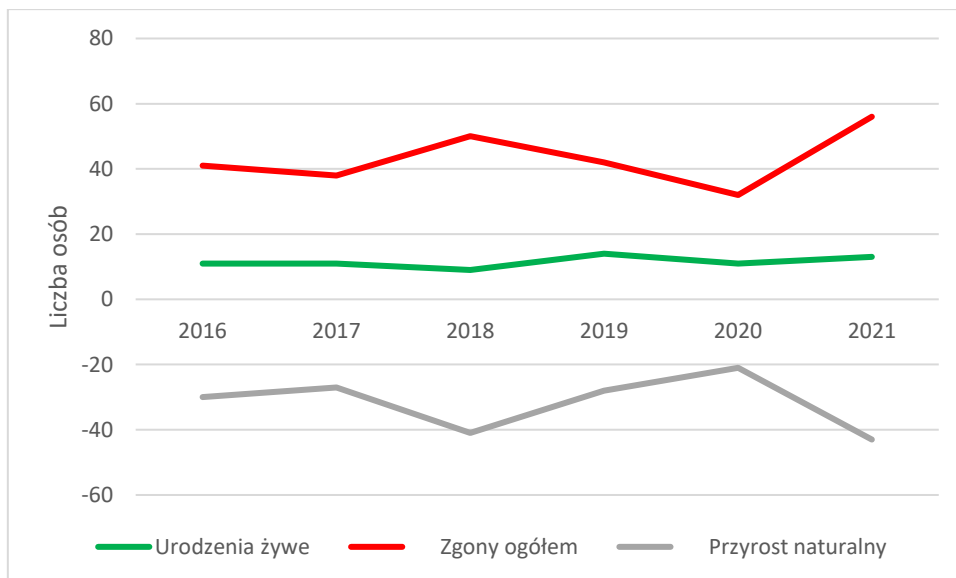
5.

Wykres 1. Liczba ludności na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Począwszy od 2016 roku w Gminie Milejczyce odnotowuje się ujemny przyrost naturalny (liczba urodzeń była mniejsza niż liczba zgonów)⁶.

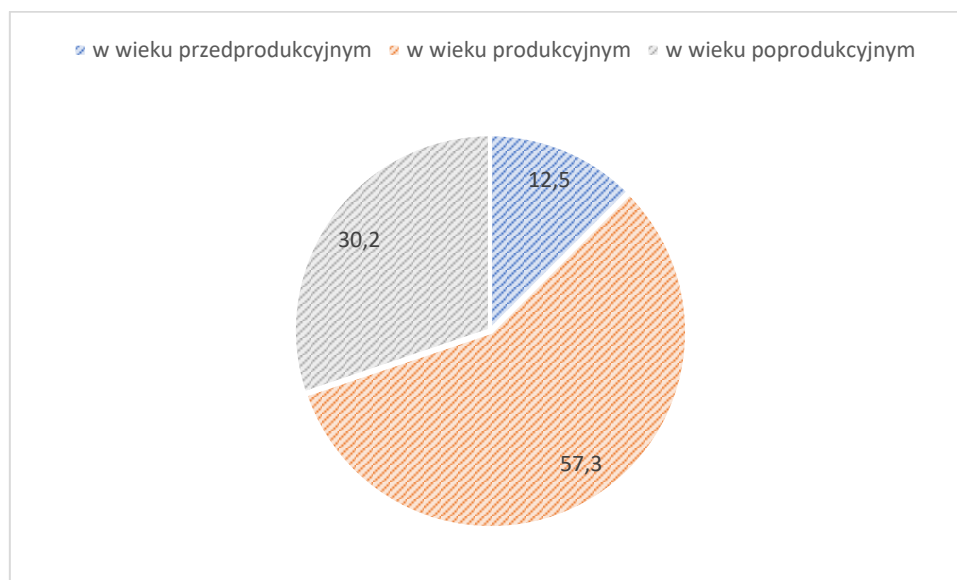
Wykres 2. Ruch naturalny na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁵ Bank Danych Lokalnych, GUS

⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS

Pod względem struktury wiekowej, w Gminie Milejczyce przeważa ludność w wieku produkcyjnym (57,3% ludności). Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 12,5%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 30,2% ogółu ludności. Współczynnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2021 roku 74,4. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w Gminie Milejczyce wyniósł 112⁷.

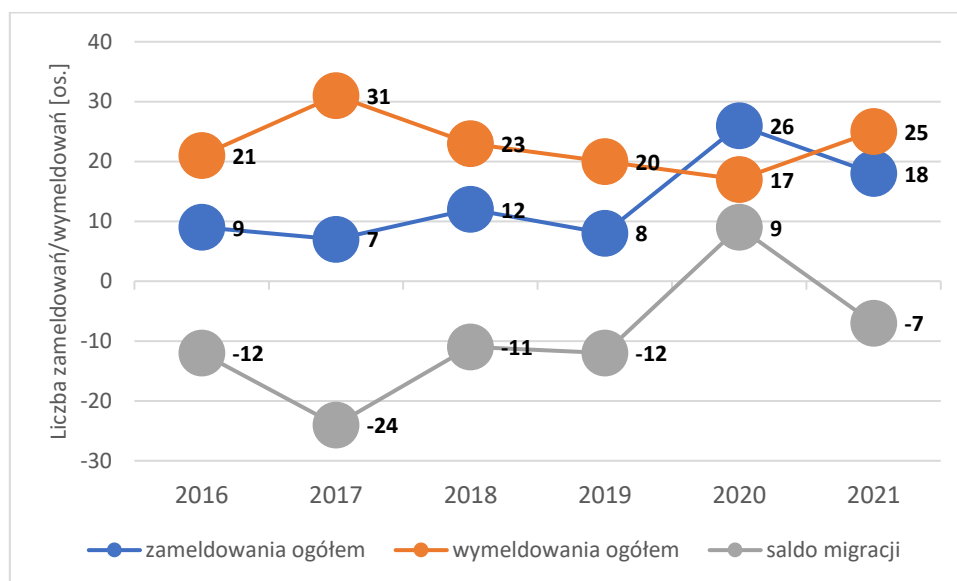
Wykres 3. Liczba ludności w grupach: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej na terenie Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba zameldowań na terenie Gminy Milejczyce w roku 2021 wzrosła o 9 w stosunku do roku 2016. W tym samym okresie wzrosła liczba wymeldowań o 4. W analizowanym okresie saldo migracji przyjmowało na ogół wartości ujemne (wyjątek rok 2020), co świadczy o większej liczbie wymeldowań niż zameldowań na tym terenie⁸.

⁷ Bank Danych Lokalnych, GUS

⁸ Bank Danych Lokalnych, GUS

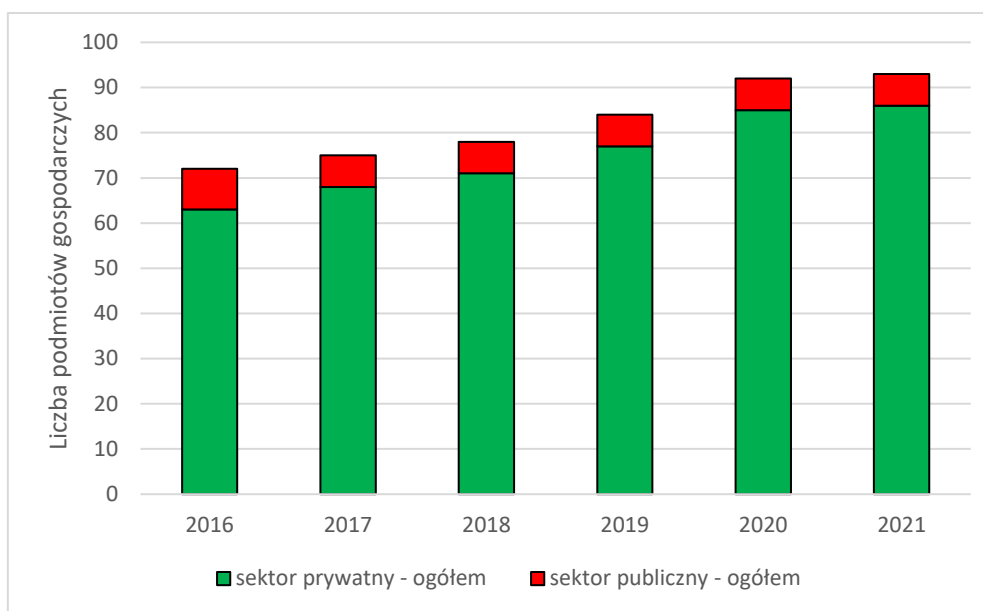
Wykres 4. Liczba zameldowań i wymeldowań na pobyt stały w Gminie Milejczyce w latach 2016–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.3. SYTUACJA GOSPODARCZA

W Gminie Milejczyce w 2021 roku zarejestrowanych było 93 podmiotów gospodarki narodowej. Przeważają przedsiębiorstwa sektora prywatnego 86 (92,5%) – do sektora publicznego przynależą jedynie 7 instytucji (7,5%).

W 2021 roku liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Milejczyce, wg danych GUS, wzrosła o 1 przedsiębiorstwo względem roku 2020. Wpływa to pozytywnie na rozwój gospodarczy gminy.

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na tle wszystkich działalności zdecydowanie wyróżnia się sekcja: F (budownictwo) – 20 podmiotów oraz S i T (Pozostała działalność usługowa) – 18 podmioty. Duży udział obserwuje się także w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle) – 10 podmiotów.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w Gminie Milejczyce w roku 2021

Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD		Liczba jednostek gospodarczych na rok 2021	
		Sektor prywatny	Sektor publiczny
Sekcja A	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	8	-
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	1	-
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	4	-
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	-
Sekcja E	Dostawa wód, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	-	-
Sekcja F	Budownictwo	20	-
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	10	-

Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD		Liczba jednostek gospodarczych na rok 2021	
		Sektor prywatny	Sektor publiczny
Sekcja H	Transport i działalność magazynowa	6	-
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3	-
Sekcja J	Informacja i komunikacja	1	-
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-	-
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	-
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	-
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	-	-
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	2
Sekcja P	Edukacja	1	2
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	1
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-	2
Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa	18	-
łącznie		86	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.4. ZABYTKI

Dziedzictwem kulturowym gminy są przede wszystkim obiekty architektoniczne. Poniżej przedstawiono spis budynków, które zostały wpisane do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa⁹.

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

Tabela 2. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków w Gminie Milejczyce

Lp.	Miejscowość	Funkcja	Nazwa	Chronologia	Nr rej.
1	-	układ urbanistyczny	układ urbanistyczny wsi Milejczyce,	XVI-XX w.,	560
2	Milejczyce	cmentarz wielowyznaniowy	cmentarz wielowyznaniowy	-	560
3	Milejczyce	cmentarz żydowski	cmentarz żydowski	-	560
4	Milejczyce	plac cerkiewny	plac cerkiewny - ul. Juskiewiczza	-	560
5	Milejczyce	kościół parafialny	kościół parafialny pw. Św. Stanisława w Milejczycach	2 poła XVII w.	98 (104)
6	Milejczyce	dzwonnica	dzwonnica przy kościele parafialnym	-	99 (105)
7	Milejczyce	cerkiew prawosławna	cerkiew prawosławna pw. Św. Barbary w Milejczycach	XIX-XX w.	497
8	Milejczyce	cerkiew prawosławna	cerkiew prawosławna p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Milejczycach	XIX w.	496
9	Milejczyce	bożnica	bożnica w Milejczycach	1927 r.	786
10	Milejczyce	dom drewniany	dom drewniany - ul. Św. Barbary 12, Milejczyce	połowa XIX w.	489
11	Milejczyce	dom drewniany	dom drewniany - ul. Zabłocka 50	1889 r.	490
12	Sobiatyno	cmentarz prawosławny	cmentarz prawosławny w Sobiatynie	-	337
13	Sobiatyno	cerkiew prawosławna	cerkiew prawosławna pw. Św. Św. Piotra i Pawła w Sobiatynie	XVII/XVIII	337
14	Sobiatyno	ogrodzenie cmentarza	ogrodzenie cmentarza w Sobiatynie	-	337

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa

4.5. WARUNKI KLIMATYCZNE

Według podziału na regiony klimatyczne województwa podlaskiego (Górniak 2000) Gmina Milejczyce położona jest w południowej części Subregionu Bielskiego należącego do Regionu Podlaskiego o charakterystycznych cechach kontynentalizmu termicznego. Istotny wpływ na klimat obszaru gminy ma dolina rzeki Bug.

Gmina Milejczyce jest pod wpływem zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Jest to skutek oddziaływania na Europę Środkową dwóch dominujących ośrodków barycznych: Nizy Islandzkiego i Wyżu Azorskiego¹⁰.

¹⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

Średnia roczna temperatura wynosi około 7,4°C, a średnia wilgotność względna powietrza 80 – 82%¹¹.

Gmina Milejczyce położona jest na pograniczu stref o średniej sumie opadów rocznych, w przedziale 550-600mm i 600-650mm. Przeciętna liczba dni w ciągu roku z opadami wynosi od 135 do 200¹².

4.6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.6.1. SYSTEM GAZOWY

Gmina Milejczyce dotychczas nie jest wyposażona w system gazowy i nie jest podłączona do sieci magistralnej¹³. Wobec braku sieci gazu przewodowego mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan-butan, dystrybuowanego w butlach.

4.6.2. SYSTEM CIEPŁOWNICZY

Gmina Milejczyce nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Na terenie gminy eksploatowane są kotłownie indywidualne, które zaopatrują w energię ciepłą budynki mieszkalne, budynki mieszkalno-usługowe, budynki użyteczności publicznej oraz budynki należące do przedsiębiorstw.

4.6.3. SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY

System elektroenergetyczny rozdzielczy na terenie gminy zarządzany jest przez Rejon Energetyczny w Bielsku Podlaskim.

Przez teren gminy przebiega na kierunku północ-południe napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV relacji Bielsk Podlaski - Adamowo¹⁴. Gmina zaopatrzona jest w energię elektryczną za pomocą sieci elektroenergetycznej średniego napięcia. Do wszystkich gospodarstw domowych i usług dociera sieć niskiego napięcia.

Poza konwencjonalnymi źródłami energii elektrycznej na terenie gminy zlokalizowane zostały cztery farmy fotowoltaiczne, będące źródłem energii odnawialnej:

- Chańki i Kościukowicze – do 1 MW,
- Pokaniewo – do 1000 kW,

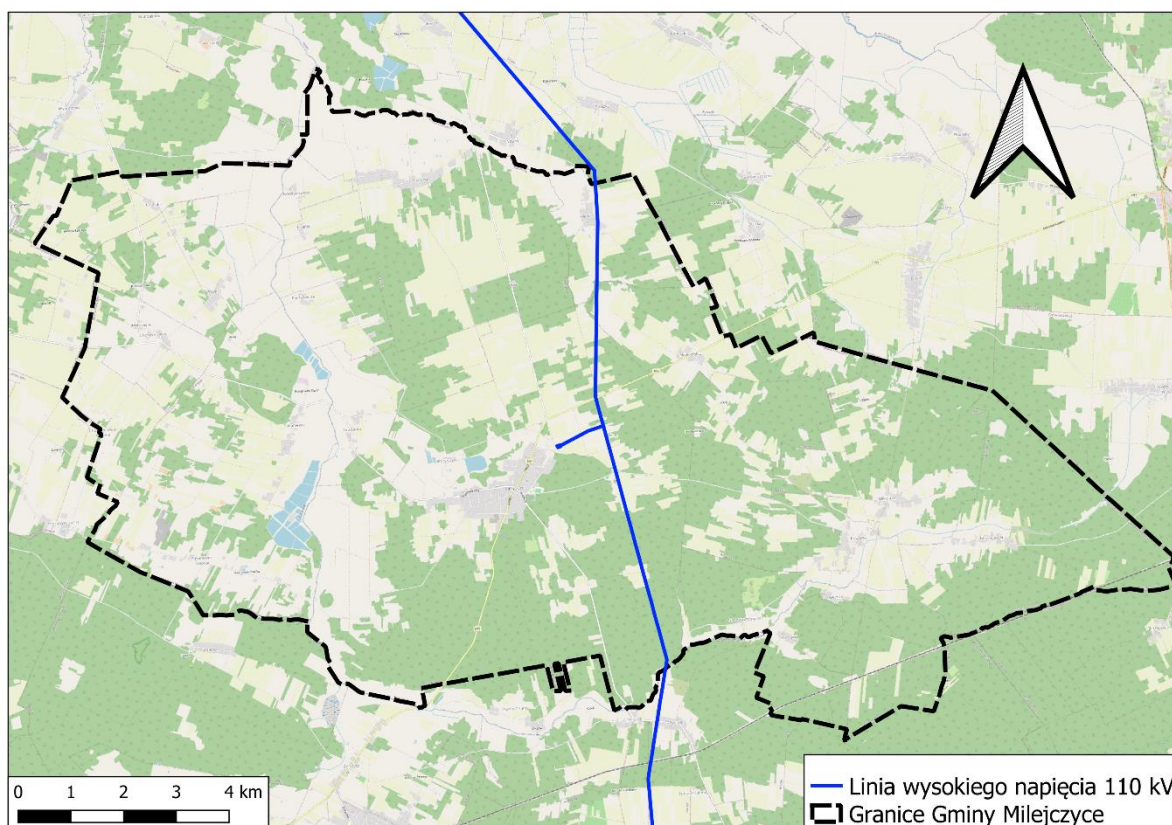
¹¹ Program ochrony środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022

¹² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

¹³ Dane GUS

¹⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

– Milejczyce – do 1,25 MW¹⁵.

Rysunek 2. Lokalizacja linii energetycznej na tle Gminy Milejczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

¹⁵ Urząd Gminy Milejczyce

5. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA GMINY MILEJCZYCE

5.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

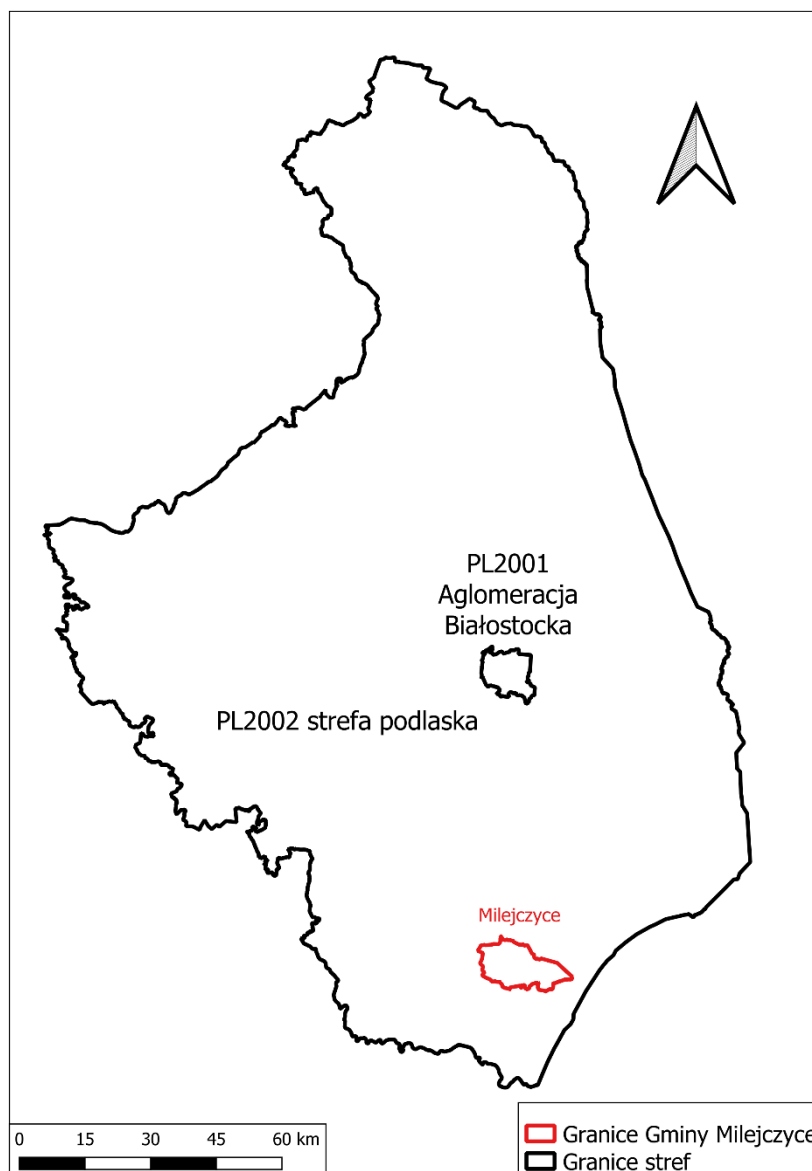
5.1.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2022 dla obszaru województwa podlaskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2021. Obowiązek ten wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. *w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu* (Dz.U. 2020 poz. 2279).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. *w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) województwo podlaskie podzielone zostało na następujące strefy:

- PL2001 Aglomeracja Białostocka,
- PL2002 strefa podlaska.

W strefach wykonano ocenę pod kątem ochrony zdrowia ludzi, a w strefie podlaskiej dodatkowo wykonano ocenę pod kątem ochrony roślin.

Rysunek 3. Podział województwa podlaskiego na strefy

Źródło: *Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim Raport Wojewódzki za rok 2021*

Gmina Milejczyce należy do strefy podlaskiej. Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi dla 12 substancji¹⁶:

- dwutlenku siarki - SO₂,
- dwutlenku azotu - NO₂,
- tlenku węgla - CO,
- benzenu - C₆H₆,
- pyłu zawieszonego PM₁₀,

¹⁶ Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim w 2020 r., GIOŚ

- pyłu zawieszonego PM_{2,5},
- ołowiu w pyle - Pb(PM₁₀),
- arsenu w pyle - As(PM₁₀),
- kadmu w pyle - Cd(PM₁₀),
- niklu w pyle - Ni(PM₁₀),
- benzo(a)pirenu w pyle - B(a)P(PM₁₀),
- ozonu - O₃,

oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla 3 substancji:

- dwutlenku siarki - SO₂,
- tlenków azotu - NO_x,
- ozonu - O₃.

Dwutlenek siarki, tlenek węgla, dwutlenek azotu, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a także metale ciężkie i pyły zawieszone należą do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji. Ozon z kolei jest zagrożeniem dla człowieka i środowiska naturalnego w sytuacji, gdy pojawi się w powietrzu przy powierzchni ziemi. Powstaje on w gorące, słoneczne, letnie dni, w wyniku reakcji chemicznych zachodzących w przyziemnej warstwie atmosfery, gdy jest ona zanieczyszczona dwutlenkiem azotu. Dzieje się tak najczęściej w centrach miast lub przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie do jednej z poniższych klas¹⁷:

- w klasyfikacji podstawowej:
 - do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub docelowych,
 - do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

¹⁷ Oznaczenie klas przyjęto wg. instrukcji GIOŚ i kodowania stosowanego w raportowaniu wyników do Europejskiej Agencji Środowiska

Tabela 3. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	CO	NO ₂	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃
PL2002 strefa podlaska	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim, Raport Wojewódzki za rok 2021

Tabela 4. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
PL2002 strefa podlaska	A	A	A

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim, Raport Wojewódzki za rok 2021

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie podlaskim w 2021 r. w strefie podlaskiej stwierdzono przekroczenia poziomów celów docelowych dla pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu B(a)P w odniesieniu do ochrony zdrowia ludzi.

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenku siarki SO₂, tlenku węgla CO, dwutlenku azotu NO₂, benzenu C₆H₆, pyłu PM2,5, ołowiu-Pb, arsenu-As, kadmu-Cd, niklu-Ni i ozonu O₃ standardy emisyjne na terenie strefy podlaskiej były dotrzymane.

W ramach emisji powierzchniowej to sektor mieszkalnictwa stanowi największe źródło wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Milejczyce. Podstawowym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest emisja niska, pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie odbywa się w nieefektywny sposób. Paliwa stałe (głównie węgiel) stosowane najczęściej w wyżej wymienionych systemach grzewczych emitują benzo(a)piren oraz pył zawieszony PM10 kilkaset razy bardziej obficie, niż paliwa gazowe. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża liczba kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzane zanieczyszczenia do środowiska są uciążliwe, ponieważ zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstania. Wyniki badań monitoringowych wskazują, że emisja z ogrzewania indywidualnego w mniejszych ośrodkach miejskich oraz wiejskich ma bardzo znaczący udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jej wpływ najbardziej uwidacznia się w obszarach charakteryzujących się zwartą zabudową.

Dodatkowo uwagę należy zwrócić na materiał wykorzystywany do spalania. Ze względów ekonomicznych często jest to węgiel o niskiej jakości.

Drugą grupą emisji, co do wielkości wpływu na wartość przekroczeń jest emisja liniowa pochodząca z ruchu drogowego i kolejowego. Największe strumienie zanieczyszczeń związane są z głównymi węzłami komunikacyjnymi, w tym: wzdłuż ulic o zwartej, obustronnej zabudowie, będących tranzytowymi ciągami komunikacyjnymi (podwyższone stężenia NO₂, CO, formaldehydu, benzenu, itp.). Ciągły wzrost ruchu samochodowego powoduje degradację nawierzchni, co powoduje zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń uwalnianych do atmosfery. Dzieje się to pomimo działań w zakresie modernizacji i przebudowy dróg. Warto zaznaczyć, że wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy jest od natężenia ruchu na poszczególnych trasach, rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa, ale wpływ na poziom zanieczyszczeń mają również takie procesy, jak zużycie opon, hamulców oraz ścieranie nawierzchni dróg, nazywane emisją poza spalinową. Duża część mieszkańców porusza się po drogach przestarzałymi pojazdami.

Największe zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów w Gminie Milejczyce emitowane są m. in. wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 693 łącząca Siemiatycze z Kleszczelami¹⁸.

Emisja punktowa obejmuje głównie emisję zanieczyszczeń pochodzących z dużych zakładów przemysłowych. Do zanieczyszczeń tych należą: pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie. Mają one istotny wpływ na zasięg i wielkość stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym.

Potencjalnym źródłem emisji dużych ilości gazów i pyłów do powietrza mogą być także zakłady. Na terenie gminy są zlokalizowane średnie zakłady przemysłowe. Starosta Siemiatycki na terenie Gminy Milejczyce nie wydał pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest też wypalanie traw przez nielicznych mieszkańców.

W celu zmniejszenia emisji punktowej Gmina Milejczyce aktywnie uczestniczy w rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE). Gmina w latach 2018-2019 realizowała zakup i montaż kolektorów słonecznych dla mieszkańców Gminy Milejczyce. W ramach projektu

¹⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

zostało zamontowane 29 instalacji solarnych. Projekt był realizowany w ramach dofinansowania Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Aktualnie gmina realizuje projekt pt. „Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gminy Milejczyce” w ramach projektu planowane jest założenie 32 instalacji fotowoltaicznych. Projekt jest realizowany w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego¹⁹.

5.1.2. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej,
- intensyfikacja działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii,
- wykorzystywanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na zużyciu innych surowców niż węgiel,
- w przypadku wykorzystania węgla ważne jest również instalowanie wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych.

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- należy zwrócić szczególną uwagę na awarie przemysłowe, awarie w sieciach gospodarki komunalnej i liniach energetycznych oraz na inne nadzwyczajne zagrożenia środowiska, które wynikają z nasilenia zmian klimatycznych. W przypadku instalacji technologicznych zagrożenie wynika głównie z niedopatrzenia lub niewłaściwej obsługi, eksploatacji bądź konserwacji urządzeń. Przyczyną awarii sieci może być natomiast jej przeciążenie (w tym zły stan techniczny przy zwiększonym obciążeniu) bądź zewnętrzne warunki pogodowe (mróz, upał).

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- prowadzenie edukacji mieszkańców i zwiększanie ich świadomości w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, a także metod zapobiegania niekorzystnym zmianom klimatu,
- organizacja wydarzeń kierowanych do mieszkańców mających na celu promocję budownictwa pasywnego, odnawialnych źródeł energii oraz transportu alternatywnego (elektrycznego).

MONITORING ŚRODOWISKA

- w ramach funkcjonowania monitoringu środowiska przyrodniczego w zakresie badań jakości powietrza wykonywane są opracowania, dotyczące strefy podlaskiej. GIOŚ co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu.

¹⁹ Urząd Gminy Milejczyce

5.1.3. PODSUMOWANIE

W 2022 roku GIOŚ dla obszaru województwa podlaskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2021. Dla strefy podlaskiej na której położona jest Gmina Milejczyce, występują obszary przekroczenia dla pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu B(a)P. Na obszarze Gminy Milejczyce znaczny wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma: emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw na cele energetyczne (głównie piece pozaklasowe) oraz emisja liniowa (droga wojewódzka nr 693). Większość budynków na terenie gminy wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania opalane przede wszystkim węglem oraz drewnem. Największe zanieczyszczenie ma miejsce podczas sezonu grzewczego (źródła emisji opierają się o paliwa stałe – głównie węgiel kamienny i drewno). Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacje grzewcze, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego, zwłaszcza na obszarach położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej. Duża liczba mieszkańców porusza się po drogach przestarzałymi pojazdami. Dodatkowym źródłem zanieczyszczeń jest też okresowe wypalanie traw przez nielicznych mieszkańców. Widoczny jest znaczny trend dążący do poprawy jakości powietrza poprzez licznie podejmowane przez gminę inwestycje w postaci instalacji OZE.

5.1.4. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – stały monitoring powietrza na terenie strefy podlaskiej, – rozwój Odnawialnych Źródeł Energi, – brak zakładów przemysłowych silnie zanieczyszczających powietrze. 	<ul style="list-style-type: none"> – wysoki udział emisji niskiej (z ogrzewania indywidualnego), – brak inwentaryzacji źródeł ciepła, – stale wzrastający ruch komunikacyjny, – duża liczba przestarzałych pojazdów w gminie, – wypalanie traw, – spalanie paliw stałych niskiej jakości, – położenie gminy w strefie podlaskiej, dla której odnotowano przekroczenia poziomu pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu.

SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – termomodernizacja budynków gminnych, – wzrost energooszczędności poprzez rozwój energetyki odnawialnej, – dofinansowania dla Samorządów i osób fizycznych na inwestycje związane z ochroną powietrza. – ograniczenie emisji CO₂ z transportu kołowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak wystarczających środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powietrza, – wzrost liczby samochodów, – spalanie odpadów w gospodarstwach domowych.

5.2. GOSPODAROWANIE WODAMI

5.2.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Milejczyce w całości znajduje się w zasięgu zlewni rzeki Bug. Zasoby wodne gminy to wody płynące rzek: Nurczyk, Dziadek oraz innych mniejszych cieków i rowów melioracyjnych, a także wody stojące gromadzone w lokalnych zagłębieniach terenowych. Zlewnia rzeki Nurczyk wynosi 238 km². Dodatkowo wody gromadzą się w małych naturalnych oczkach wodnych i zbiornikach antropogenicznych, ale nie mają one większego znaczenia gospodarczego i służą do zaspokajania potrzeb lokalnych i indywidualnych. Duże zasoby wodne są gromadzone w stawach rybnych w rejonie wsi Pokaniewo w dolinie rzeki Nurczyk. We wsi Milejczyce znajduje się zbiornik retencyjny – zbiornik wodny „Wał”. Cały system urządzeń pozwala na wykorzystanie wód płynących rzeki do nawodnień użytków zielonych. Doliny rzek z glebami organicznymi stanowią również obszary zasobne w wodę. Główne zasoby wód powierzchniowych na gminie stanowi rzeka Nurczyk. Doliny rzek są zmeliorowane rowami. Ponadto na terenie gminy występują urządzenia melioracyjne podziemne (drenowanie niesystematyczne), służące do odwodnień użytków rolnych (głównie ornych). Obszary zdrenowane znajdują się na terenach miejscowości Rogacz, Mikulicze, Miedwieżyki, Lubiejki, Wałki, Pokaniewo, Chańki, Kościukowicze, Sobiątko, Klimkowaicze, Milejczyce, Grabarka, Biełki i Pokaniewo Kolonia.²⁰

²⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

Rysunek 4. Zlewnie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na tle Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KZGW

Gmina Milejczyce leży w granicach 4 zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), którymi są:

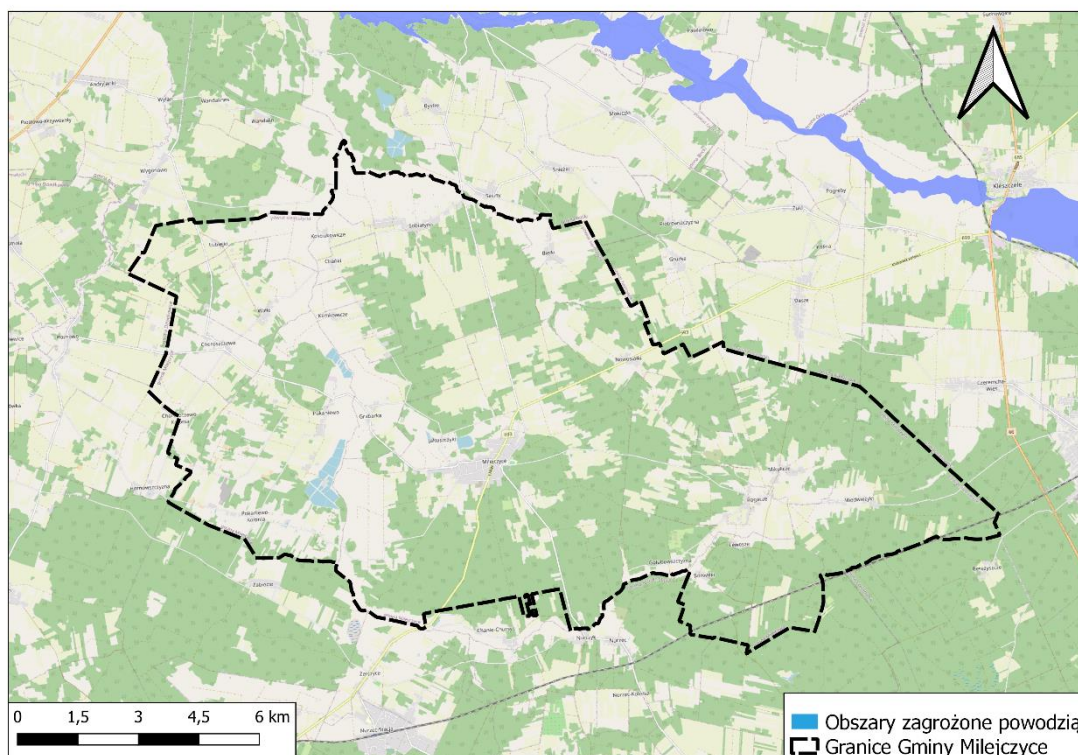
- RW2000172666299 Nurczyk do ujścia
- RW2000172665469 Pulwa do granic RP
- RW200023266619 Nurzec od źródeł do Nurczyka
- RW200017266649 Leśna

Do najważniejszych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie Gminy Milejczyce należą: spływy obszarowe z terenów rolnych, nieregulowane spływy wód deszczowych z terenów zurbanizowanych, źle składowane i zabezpieczone przyzmy obornika oraz zbiorniki na gnojowicę położone w pobliżu cieków wodnych, niesprawnie działające systemy urządzeń melioracyjnych, przesięki z nieszczelnych szamb z gospodarstw położonych przy rzekach, ścieki komunalne i przemysłowe.

Powódź to jedno z najczęściej występujących zagrożeń naturalnych, będącym zjawiskiem przyrodniczym o charakterze ekstremalnym, często gwałtownym, występującym nieregularnie. Powódź definiowana jest jako „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który

w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbrania wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”.

Dla terenu Gminy Milejczyce nie zostały sporządzone mapy zagrożenia powodziowego. Z analizy dostępnych danych wynika, że w obszarze gminy nie występują tereny, bezpośrednio zagrożone falą powodziową. Lokalnie w dolinach rzek przy nasilonych opadach lub w okresach roztopów mogą występować wezbrania wody nie mające charakteru powodzi²¹.

Rysunek 5. Mapa zagrożenia powodziowego Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne

5.2.2. WODY PODZIEMNE

Gmina Milejczyce położona jest w strefie zasilania czwarto – i trzeciorzędowego w VIII rejonie hydrologicznym tj. Regionie Podlaskim i Podregionie Północnopodlaskim, gdzie główny poziom użytkowy znajduje się w utworach czwartorzędu (głównie ujmowana jest druga i trzecia warstwa wodonośna), a poziom podrzędny w utworach trzeciorzędowych. W podłożu zalegają utwory górnej kredy -margle, bardzo słabo rozpoznane. Pierwsze zwierciadło wód

²¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

podziemnych występuje już na głębokości 0-5m, a w obrębie wzniesień głębokość ta sięga już 5-20 m. Głębokość formacji wodonośnych, z których pobiera się wodę do celów pitnych wynosi od 20 do 150 m. Cały obszar gminy znajduje się w strefie o średniej zasobności o porowych formacjach wodonośnych (Atlas Rzeczypospolitej Polskiej 1993-1997)²².

Aktualna wersja podziału jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obejmuje 172 części i obowiązuje od 2016 roku. Gmina Milejczyce położona jest w obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych: w większości w obszarze (JCWPd) nr 55 (kod PLGW200055) oraz w części (JCWPd) nr 57 (kod PLGW200057)²³. Ponadto gmina znajduje się poza obszarami głównych zbiorników podziemnych (GZWP).

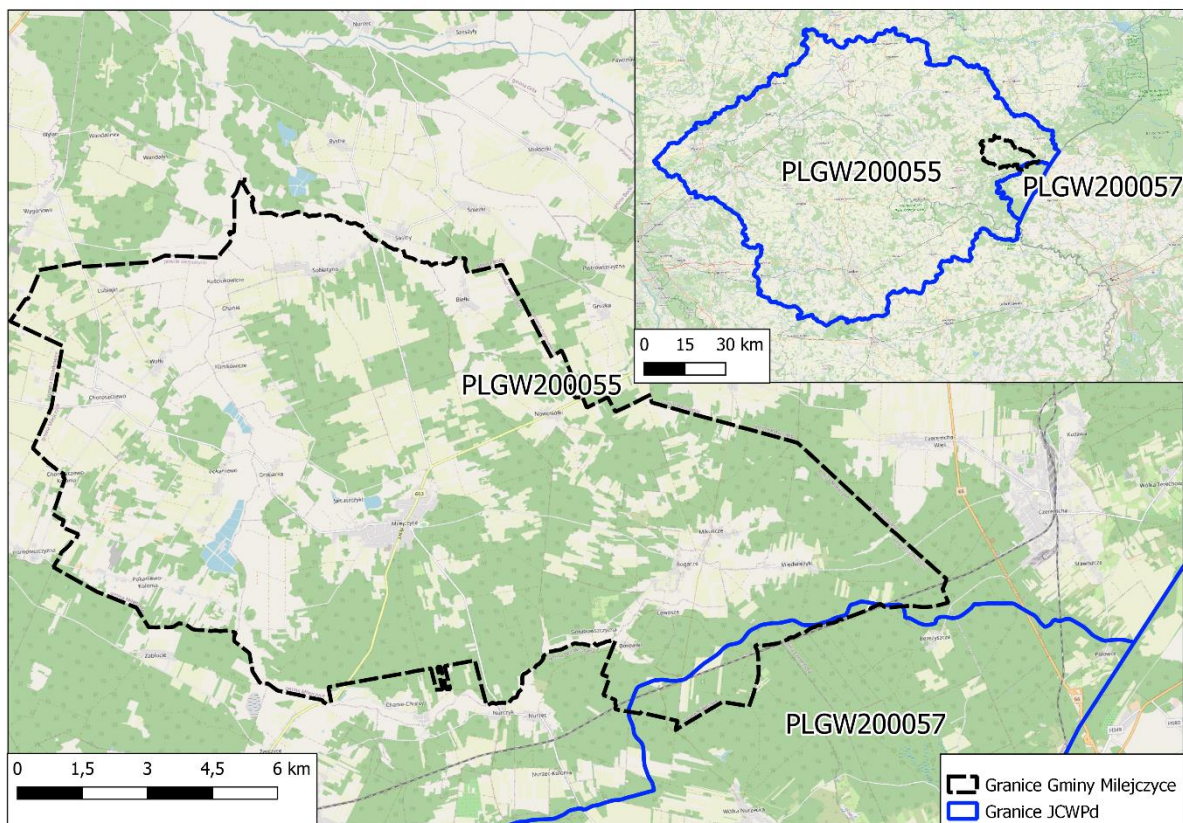
Tabela 5. Charakterystyka JCWPd nr 55 i nr 57

JCWPd nr 55		
Powierzchnia (km ²)		9395,70
Region Wodny		Środkowej Wisły
Liczba pięter wodonośnych		2
Zasoby wód podziemnych	(m ³ /d)	852486
	%	10,4
Ocena stanu	Stan ilościowy	dobry
	Stan chemiczny	dobry
	Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry
	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona
JCWPd nr 57		
Powierzchnia (km ²)		200,40
Region Wodny		Środkowej Wisły
Liczba pięter wodonośnych		2
Zasoby wód podziemnych	(m ³ /d)	9980
	%	1,2
Ocena stanu	Stan ilościowy	dobry
	Stan chemiczny	dobry
	Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry
	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Służby Hydrologicznej

²² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

²³ Państwowy Instytut Geologiczny - Jednolite Części Wód Podziemnych w podziale obowiązującym na lata 2016-2021

Rysunek 6. Jednolite Części Wód Podziemnych na tle Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowy Instytut Badawczy

5.2.3. SUSZE

Zgodnie z definicją susza jest to długotrwały okres, podczas którego nie występują opady atmosferyczne lub ich występowanie jest nieznaczne w ujęciu długookresowym. Najczęściej występuje w okresie letnim. Zjawisko suszy może w konsekwencji powodować przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw roślinnych, a także zwiększone prawdopodobieństwo pożarów. Suszą określa się nie tylko występowanie zjawisk ekstremalnych, ale wszystkie sytuacje, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego obszaru²⁴. Wyróżnia się suszę atmosferyczną, hydrogeologiczną, rolniczą oraz hydrologiczną.

Znaczna część obszaru Gminy Milejczyce jest narażona na występowanie wszystkich czterech ww. rodzajów suszy zidentyfikowanych jako silne²⁵.

W latach 2017–2020 na terenie Gminy Milejczyce odnotowano zjawisko suszy.

²⁴ Na podstawie strony internetowej: <https://www.teraz-srodowisko.pl/>

²⁵ Plan przeciwdziałania skutkom suszy

5.2.4. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- stosowanie mechanizmów ekonomicznych w celu regulowania popytu na wodę – np. odpowiednio dobranych opłat za wodę,
- wprowadzanie nowych technologii ograniczających zużycie wody,
- zwiększanie pojemności obiektów „małej” i „dużej” retencji,
- konserwacja urządzeń melioracyjnych.

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- rozwój systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych, w tym upowszechnianie retencjonowania wód opadowych i wykorzystywania jej do nawadniania ogrodów przydomowych,
- zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w kontekście turystycznego wykorzystania regionu.

MONITORING ŚRODOWISKA

- monitoring wód powierzchniowych realizuje GIOŚ. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna. Lokalny system monitoringu wód uzupełnia system monitorowania stanu sieci wodociągowej i wody ujmowanej na cele komunalne.

5.2.5. PODSUMOWANIE

Gmina Milejczyce położona jest w obszarze zlewni rzeki Bug. Główną rzeką przebiegającą przez teren gminy jest rzeka Nurczyk. Wody podziemne na terenie gminy mają duże znaczenie, ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Obszar gminy położony jest w obrębie JCWPd nr 55 (kod PLGW200055) oraz w części JCWPd nr 57 (kod PLGW200057). Poziom zagrożenia występowaniem susz na terenie gminy jest wysoki.

5.2.6. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – wystarczające zasoby wód podziemnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak monitoringu wód podziemnych w ostatnich latach, – wysoki poziom zagrożenia występowaniem susz.

SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
– przeciwdziałanie zmianie stosunków wodnych.	<ul style="list-style-type: none"> – niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodami, – dopływ zanieczyszczeń spoza gminy, – stosowanie nawozów chemicznych, w miejscach, gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią.

5.3. GLEBY

Gmina Milejczyce charakteryzuje się małym zróżnicowaniem pokrywy glebowej. Największą grupę stanowią gleby brunatne wyługowane i właściwe (Bw) – 43,01%, płowe (A) – 24,02% i torfowe (T) – 13,76% oraz murszowomineralne (M) – 13,9%. Resztę stanowią czarne ziemie (D), które stanowią 4,97% oraz niewielki odsetek gleb glejowych (G) – 0,34%. Ze względu na podział gatunkowy z gleb mineralnych dominują tu piaski gliniaste lekkie (ps) i mocne (pgl) (86%), a następnie piaski gliniaste mocne (pgm) – 12%. Pozostałe gleby mineralne z gatunku pgmp, płz, pglp oraz gl stanowią łącznie ok. 2%²⁶.

Około 68% powierzchni gruntów ornych są to gleby klas V i VI, gleby klasy IV zajmują około 31%. Na użytkach zielonych gleby klasy V i VI stanowią około 55%, a klas III i IV łącznie 45%²⁷.

Tabela 6. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Milejczyce

Użytkowanie gruntów	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
grunty ogółem	7 372	48,7%
użytki rolne ogółem	5 304	35,0%
użytki rolne w dobrej kulturze	5160,39	34,1%
pod zasiewami	2926,9	19,3%
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	124,87	0,8%
uprawy trwałe	59,21	0,4%
łąki trwałe	1 942	12,8%

²⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

²⁷ Program ochrony środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022

Użytkowanie gruntów	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
pastwiska trwałe	101,28	0,7%
pozostałe użytki rolne	143,32	0,9%
las i grunty leśne	1768,95	11,7%
pozostałe grunty	299,22	2,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie zgodnie z zapisami Ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* prowadzi „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych są pobierane próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Monitoring realizowany jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie Gminy Milejczyce nie znajduje się punkt monitoringu gleb w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”.

5.3.1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- podejmowanie prac zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją, np. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe,
- stosowanie zalesień na terenach zniszczonych i obszarach niewykorzystanych rolniczo, gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację
- rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej na terenach nizinnych na obszarach leśnych.

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- stosowanie głównie nawozów naturalnych oraz racjonalne stosowanie nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin,
- zapobieganie zanieczyszczeniu ze źródeł komunalnych – ograniczenie ilości odpadów i właściwa gospodarka,
- ograniczenie przemysłowych źródeł zanieczyszczenia gleb poprzez stosowanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku oraz właściwą gospodarkę odpadami poprodukcyjnymi,
- komunikacja i transport samochodowy.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- prowadzenie działań edukacyjnych dla rolników w zakresie: promowania rolnictwa ekologicznego i integrowanego, zapobiegania zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi, ochrony gleb przed erozją i zakwaszeniem.

MONITORING ŚRODOWISKA

- w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring chemizmu gleb ornych. Monitoring gleb obejmuje badanie zmian jakości gleb użytkowanych rolniczo. Są one jednak prowadzone z bardzo małą częstotliwością i wybiórczo,
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza systematycznie prowadzi badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez.

5.3.2. PODSUMOWANIE

Gmina Milejczyce cechuje się niskim stopniem uprzemysłowienia i urbanizacji. Erozja nie stanowi zagrożenia dla gleb gminy.

Na obszarze Gminy Milejczyce występują gleby o słabej przydatności rolniczej należące głównie do V i VI klasy bonitacyjnej. Wzdłuż dróg, jednostkowo i na niewielkich powierzchniowo obszarach mogą znajdować się gleby zanieczyszczone głównie metalami ciężkimi. Przyczyną tych zanieczyszczeń są pojazdy samochodowe, dlatego należy ograniczyć przydatność na cele rolnicze i leśne gruntów przylegających do dróg w odległości minimum 50 m.

5.3.3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – brak silnie oddziaływującego na środowisko przemysłu. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak punktu monitoringu gleb na terenie gminy, – większość terenu gminy pokryta przez gleby średniej i słabej jakości.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – rozwój rolnictwa ekologicznego, – systematyczna kontrola jakości gleb, – zalesienie gleb o niskim potencjale rolnym. 	<ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie, – zakwaszenie gleb i ich zubożenie, – degradacja gleb.

5.4. ZASOBY GEOLOGICZNE

Złoża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Zgodnie z bazą danych Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie Gminy Milejczyce znajduje się 13 udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego. Eksploatacja niektórych złóż na terenie gminy została zaniechana. Największymi złożami kruszywa naturalnego są Pokaniewo V, które posiadają zasoby geologiczne bilansowe w wysokości 2 359 tys. ton. Są to złoża piasków i żwirów.

Stan zasobów piasków i żwirów, a także strukturę ich rozpoznania oraz stopień zagospodarowania, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bilans zasobów złóż kopalin w Gminie Milejczyce

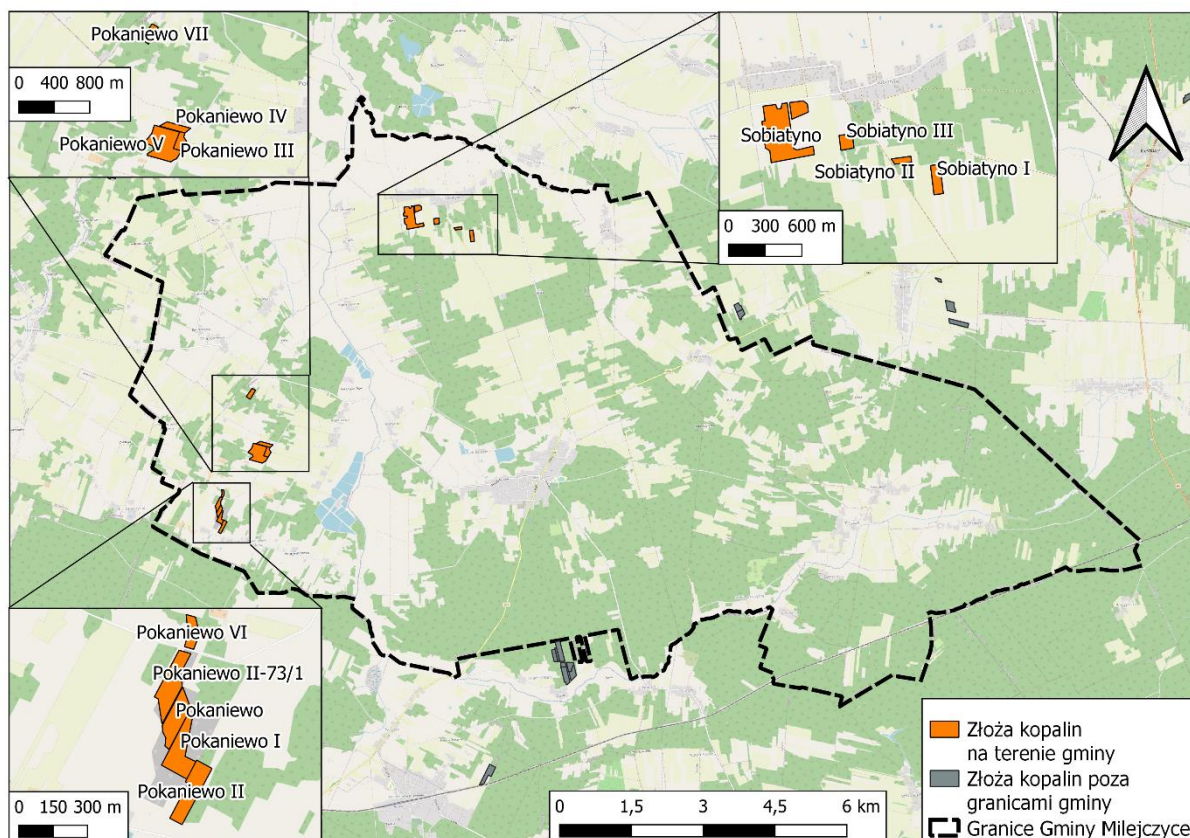
Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagospodod. złoża	Zasoby geologiczne [tys. ton]	Zasoby przemysłowe [tys. ton]	Wydobycie [tys. ton]
1	Pokaniewo	piaski i żwiry	E	234	-	10
2	Pokaniewo I	piaski i żwiry	T	473	-	-
3	Pokaniewo II	piaski i żwiry	R	743	-	-
4	Pokaniewo II-73/1	piaski i żwiry	E	617	-	0
5	Pokaniewo III	piaski i żwiry	T	849	-	-
6	Pokaniewo IV	piaski i żwiry	T	676	-	-
7	Pokaniewo V	piaski i żwiry	E	2 359	2 359	63
8	Pokaniewo VI	piaski i żwiry	E	21	-	-
9	Pokaniewo VII	piaski i żwiry	R	462	-	-
10	Sobiatyno	piaski i żwiry	E	2 158	688	39
11	Sobiatyno I	piaski i żwiry	T	829	-	-
12	Sobiatyno II	piaski i żwiry	R	154	-	-
13	Sobiatyno III	piaski i żwiry	R	391	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Skróty literowe dotyczące stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

- E – złożo eksploatowane,
- R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B),
- T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo.²⁸

²⁸ Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r., PIG PIB

Rysunek 7. Złoże kopalni na tle Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

5.4.1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- uwzględnianie w dokumentach planistycznych informacji o złożach kopalni.

NADZWYCAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- odpowiednie zabezpieczanie powierzchni ziemi w związku z ewentualną eksploatacją kopalni odkrywkowych, których działalność prowadzić będzie do zmiany stosunków wodnych.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- prowadzenie działań mających na celu informowanie społeczeństwa zarówno o korzyściach płynących z wykorzystania poszczególnych rodzajów złóż, jak i o zagrożeniach dla ludzi i środowiska z tym związanych.

MONITORING ŚRODOWISKA

- zarządzający kopalinami jest obowiązany podejmować środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

5.4.2. PODSUMOWANIE

Teren Gminy Milejczyce jest bogaty w złoża kruszyw naturalnych. Złoża kopalin występujące na terenie Gminy Milejczyce należą do złóż piasków i żwirów. Występuje 13 udokumentowanych złóż kopalin. Wydobywane są złoża piasków i żwirów, w części złóż wydobywanie zostało zaniechane.

5.4.3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – możliwość pozyskania surowca na potrzeby własne gminy, – udokumentowane złoża kopalin. 	<ul style="list-style-type: none"> – trwałe przekształcenie powierzchni ziemi, – wysokie koszty wydobywania kopalin.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – możliwość zagospodarowania terenów, na których wydobywanie zostało zaniechane. 	<ul style="list-style-type: none"> – degradacja obszarów, na których wydobywane mogą być złoża kopalin.

5.5. ZASOBY PRZYRODNICZE

Gmina Milejczyce położona jest na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, w Nadleśnictwie Nurzec. Na obszarze gminy funkcjonują dwa leśnictwa – Leśnictwo Milejczyce oraz Leśnictwo Rogacze²⁹. Skład gatunkowy lasów, wynika z rodzaju siedliska (na które decydujący wpływ ma rodzaj występujących gleb i obecność cieków wodnych), a także z panujących warunków klimatycznych.

Lasy na terenie Gminy Milejczyce zajmują powierzchnię 6 655,19 ha. Lesistość gminy wynosi 43,9%. Lasy publiczne stanowią 39,0% powierzchni lasów, resztę natomiast stanowią lasy prywatne³⁰.

Tabela 8. Struktura lasów na terenie Gminy Milejczyce

Sposób użytkowania gleb	Powierzchnia [ha]
Lasy publiczne ogółem:	2 593,54
Lasy publiczne Skarbu Państwa	2 575,85
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	2 227,42

²⁹ Bank Danych o Lasach

³⁰ Bank danych lokalnych GUS

Sposób użytkowania gleb	Powierzchnia [ha]
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	46,93
Lasy prywatne ogółem	4061,65
Łącznie	6 655,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

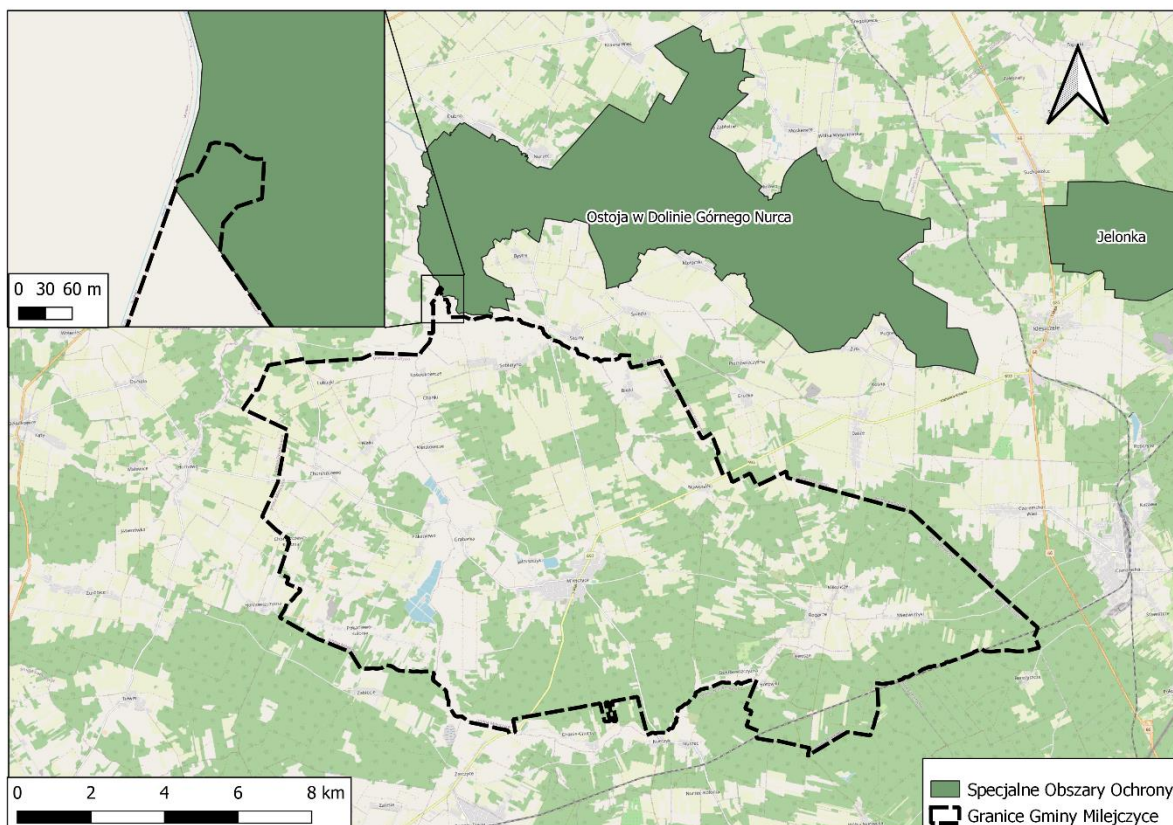
5.5.1. FORMY OCHRONY PRZYRODY

5.5.1.1. OBSZARY NATURA 2000

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, wykonano prace nad ostatecznym wytypowaniem obszarów spełniających kryteria włączenia ich do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Jest ona najbardziej kompleksową i spójną oraz najlepiej legislacyjnie przygotowaną europejską siecią ekologiczną, mającą na celu zapewnienie trwałej egzystencji ekosystemom. Do jej utworzenia zobligowane są wszystkie kraje Wspólnoty oraz wszystkie kraje akcesyjne w okresie przygotowawczym, przed przystąpieniem do Unii Europejskiej. Koncepcja sieci opiera się na tradycyjnych metodach ochrony przyrody gatunkowej i obszarowej, a celem jej jest zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez utworzenie kompletnej i spójnej metodycznie i funkcjonalnie sieci obszarów wraz z procedurą weryfikacji wyboru poszczególnych elementów sieci. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "Ptasiej", dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy W załączniku wymieniono 180 gatunków, dla których należy ustanowić tzw. obszary specjalnej ochrony, a o ich wytypowaniu decyduje liczebność ptaków, które przebywają tam w czasie lęgów, żerowania czy przelotów.
- specjalne obszary ochrony (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "Siedliskowej", dla siedlisk przyrodniczych, oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin. Dyrektywa "siedliskowa" nakazuje ochronę 198 typów siedlisk przyrodniczych, z czego 68 występuje w naszym kraju. Wymienia się również ponad 400 gatunków zwierząt i 222 roślin, których siedliska też trzeba chronić.

Na terenie Gminy Milejczyce znajduje się Ostoja w Dolinie Górnego Nurca. Jest to niewielka ostoja obejmująca rozległy, zwarty kompleks zmeliorowanych łąk torfowych, położony w szerokim obniżeniu terenu, rozpościerającym się wzdłuż rzeki Nurzec. Ostoja jest jednym z najważniejszych w kraju ostoi derkacza, błotniaka łąkowego i rycyka, a także regionalnie ważnym obszarem lęgowym cietrzewia³¹.

Rysunek 8. Położenie Gminy Milejczyce na tle Obszarów Natura 2000

Źródło: Opracowanie własne

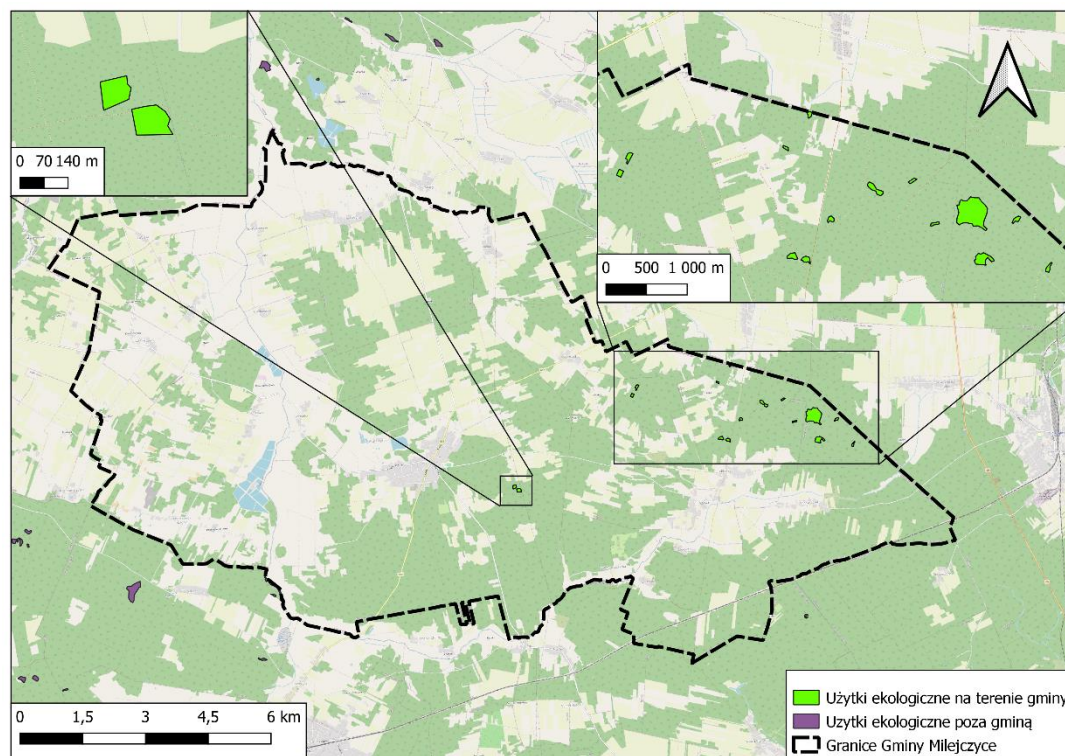
5.5.1.2. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Cenne przyrodniczo niewielkie tereny, uznawane do niedawna za rezerваты przyrody ze względu na niespełnianie kryteriów kwalifikujących je do rangi rezerwatów uznaje się obecnie za użytki ekologiczne. Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne "oczka wodne", kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza,

³¹ Program ochrony środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022

wychodnie skalne, skarpy, kamieńce oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym miejsca ich sezonowego przebywania lub rozrodu³².

Na terenie gminy ustanowiono 16 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 19,87 ha. Są to w większości ekosystemy bagienne i torfowiska, które mają wysokie walory przyrodnicze³³.

Rysunek 9. Użytki ekologiczne na terenie Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne

5.5.1.3. POMNIKI PRZYRODY

Pomnikiem przyrody jest obiekt chroniony prawnie stanowiący twór przyrody żywej (pomnik przyrody ożywionej) lub nieożywionej (pomnik przyrody nieożywionej), bądź ich zespoły, charakteryzujące się niepowtarzalnymi wartościami naukowymi, krajobrazowymi, historyczno - pamiątkowymi, kulturowymi lub estetycznymi.

Na terenie Gminy Milejczyce występuje jeden pomnik przyrody. Jest to dąb szypułkowy w wieku ok. 250 lat. Ustanowiony został jako pomnik przyrody na podstawie rozporządzenia Wojewody Białostockiego z dnia 29.11.1996 r. Znajduje się on na terenie prywatnej nieruchomości we wsi Kolonia Pokaniewo.

³² Nadleśnictwo Lubsko, www.lubsko.zielonagora.lasy.gov.pl

³³ Program ochrony środowiska dla Gminy Milejczyce do roku 2022

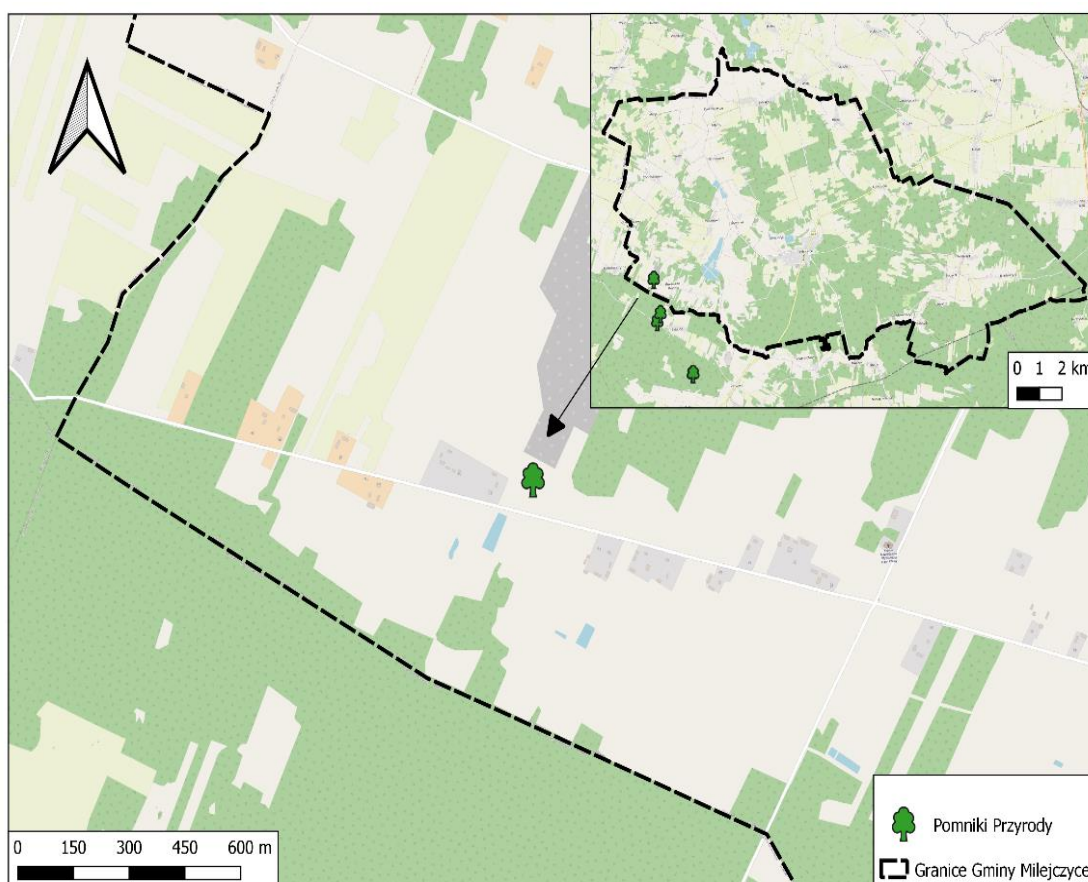
W zakresie ochrony tego pomnika obowiązują następujące zakazy i ograniczenia:

- niszczenia, uszkodzania, przemieszczania i wycinania,
- zanieczyszczania terenu wokół nich,
- wzniesienia ognia i rozpalania ognisk w ich sąsiedztwie,
- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody,
- wznoszenia obiektów i budowy urządzeń w odległości mogącej doprowadzić do ich zniszczenia lub uszkodzenia,
- wykonywania czynności mogących doprowadzić do ich zniszczenia lub uszkodzenia.

Tabela 9. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Milejczyce

Lp.	Rodzaj tworu	Forma	Lokalizacja	Data ustanowienia
1	Pojedyncze drzewo	Jednoobiektowy	Kolonia Pokaniewo, prywatna działka	1996-11-29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych DGOS

Rysunek 10. Pomniki przyrody na tle Gminy Milejczyce

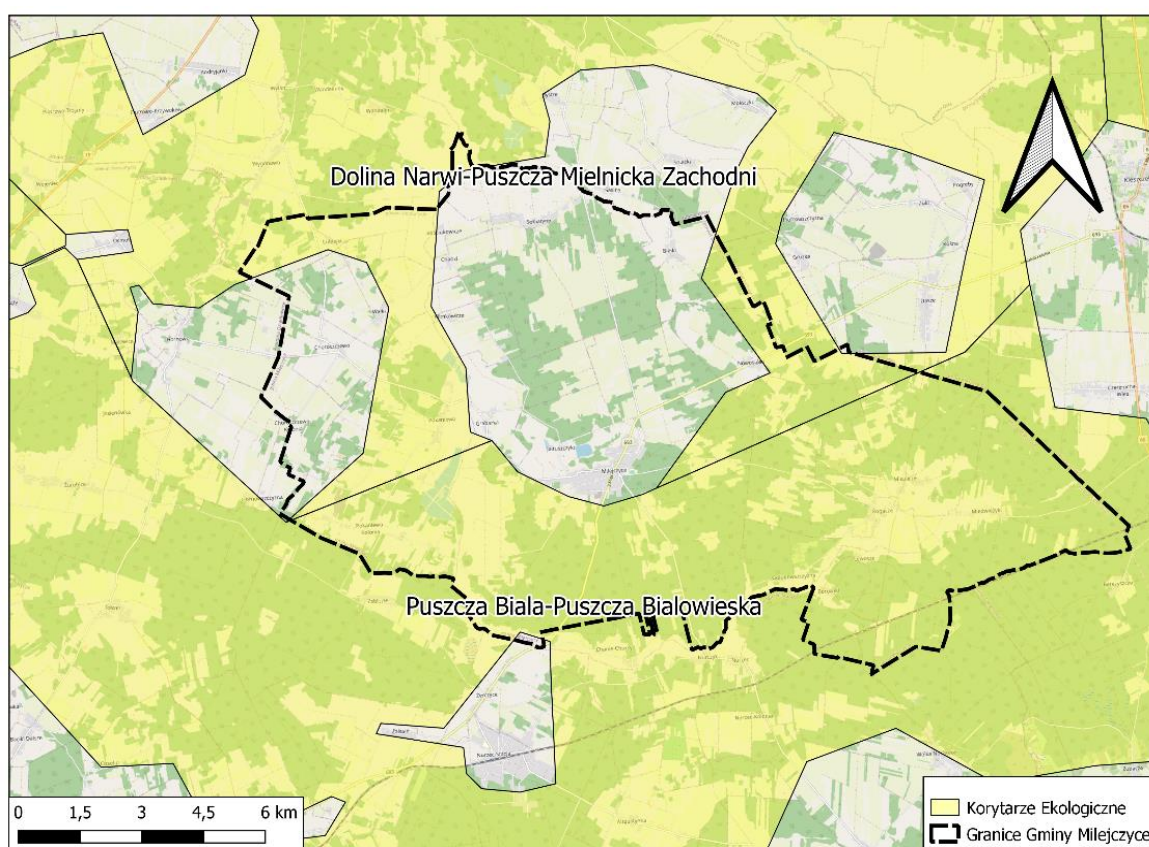
Źródło: Opracowanie własne

5.5.1.4. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Zgodnie z polskim prawodawstwem, według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów.

Dla całego obszaru Polski opracowano sieć korytarzy ekologicznych, która obejmuje korytarze główne (o znaczeniu międzynarodowym, a nawet kontynentalnym) oraz uzupełniające je korytarze krajowe i lokalne³⁴.

Przez teren Gminy Milejczyce przebiegają dwa korytarze ekologiczne: Dolina Narwi – Puszcza Mielnicka Zachodni oraz Puszcza Biała – Puszcza Białowieska.

Rysunek 11. Granice Gminy Milejczyce na tle korytarzy ekologicznych

Źródło: Opracowanie własne

5.5.2. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- ochrona struktur przyrodniczych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej,
- prowadzenie regulacji mikroklimatu poprzez zalesienia, zadrzewienia śródpolne, zieleń na terenach zabudowanych.

³⁴ www.wikipedia.org

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- lasy narażone są na anomalie pogodowe - okresowo występujące susze, huraganowe wiatry oraz pożary,
- eliminowanie obcych gatunków roślin i zwierząt zagrażających rodzimym gatunkom.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- Prowadzenie szeroko pojętej edukacji w m. in. zakresie: roli zjawisk przyrodniczych w procesie zmian klimatycznych, presji turystycznej wywieranej na obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego, szkolenia i wsparcia rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych, turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej, roli lasów i ich ochrony przed suszą i pożarami.
- funkcję edukacyjną pełnią także szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne.

MONITORING ŚRODOWISKA

- współpraca z instytucjami ochrony środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, którego zadaniem jest prowadzenie obserwacji możliwie jak największej liczby elementów środowiska przyrodniczego, w oparciu o planowe, zorganizowane badania stacjonarne.
- monitoring lasów włączono do Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska i obejmuje m.in.: uszkodzenia lasów, zagrożenia pożarowe i występowanie szkodników owadzych w lasach.

5.5.3. PODSUMOWANIE

Lasy stanowią siedlisko dla większości dzikich gatunków roślin i zwierząt. Pełnią więc nie tylko istotną funkcję ekologiczną (także ze względu na ich wpływ na klimat), ale także gospodarczą i społeczną. Lesistość Gminy Milejczyce wynosi 43,9% co jest wartością powyżej przeciętnej w skali kraju. Istotnym zadaniem dla właścicieli nieruchomości gruntowych powinno być zalesianie ziem nieużytkowanych lub użytkowanych w nieefektywny sposób. Na obszarze gminy znajdują się formy ochrony przyrody. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze Gminy Milejczyce są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

5.5.4. ANALIZA SWOT

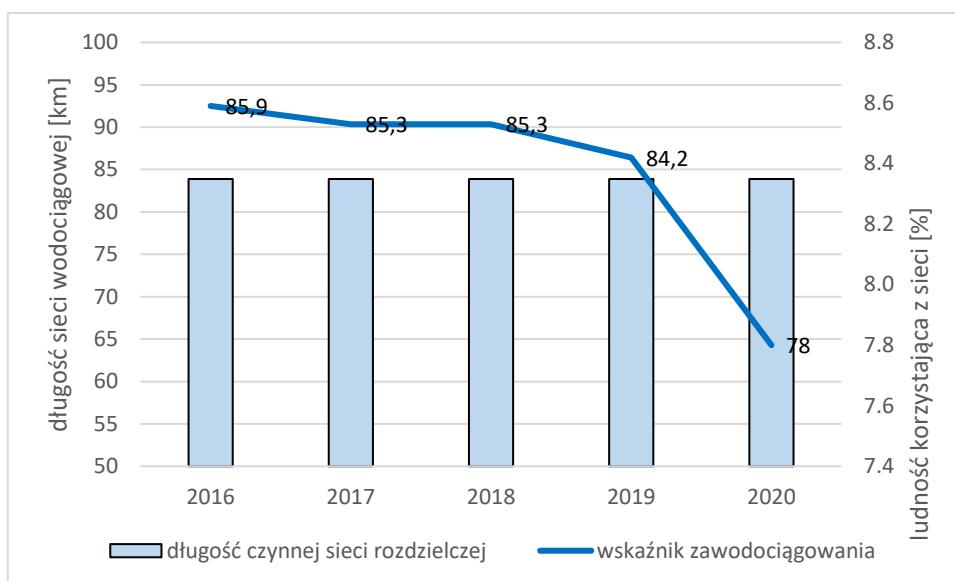
MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – występowanie form ochrony przyrody na terenie gminy, – wysokie walory turystyczno-wypoczynkowe, a także naukowo-badawcze, – dobrze chronione zasoby przyrodnicze gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – przekształcenie środowiska związane z działalnością człowieka, – systematyczny wzrost ruchu drogowego utrudniającego migrację zwierzętom.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost świadomości społeczeństwa dotyczący ochrony przyrody, – promowanie rozwoju turystyki zrównoważonej i ekologicznej, – wykonywanie odpowiednich zabiegów umożliwiających utrzymania dobrego stanu drzewostanów leśnych, – wprowadzenie do zalesień domieszek innych gatunków drzew (liściaste). 	<ul style="list-style-type: none"> – czasochłonne procedury oceny oddziaływania na środowisko w projektach inwestycyjnych, – wzrost natężenia ruchu powodujący zwiększoną śmiertelność zwierząt i pogorszający warunki ich migracji, – zaśmiecanie, niszczenie infrastruktury, zbieractwo runa leśnego, dewastacje lasów, – gradacje owadów, – utrata terenów atrakcyjnych przyrodniczo poprzez chaos inwestycyjny, – nieracjonalna gospodarka leśna, – zanieczyszczenia ze środków transportu, – niedostateczne finansowanie form ochrony przyrody.

5.6. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

5.6.1. SIĘĆ WODOCIĄGOWA

Na terenie Gminy Milejczyce rozdzielcza sieć wodociągowa wynosi 83,9 km, natomiast wskaźnik zwodociągowania, który oznacza stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, wyniósł szacunkowo 78%³⁵. Proces zmian na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

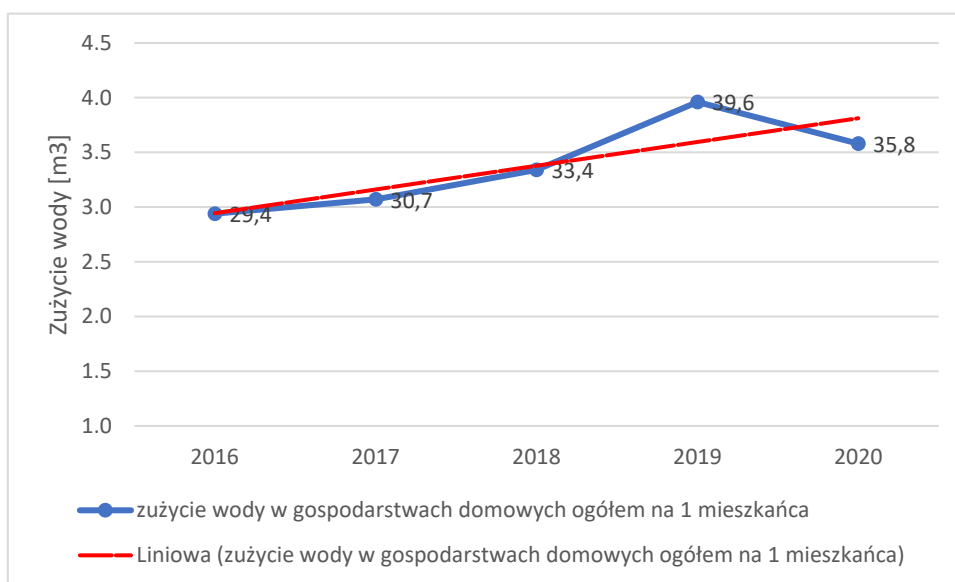
³⁵ Urząd Gminy Milejczyce

Wykres 6. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej i wskaźnik zwodociągowania Gminy Milejczyce w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zużycie wody przez gospodarstwa domowe na jednego mieszkańca na terenie Gminy Milejczyce w 2020 r. wyniosło 35,8 m³ i jak pokazuje poniższy wykres – zużycie wody od roku 2016 utrzymuje tendencję wzrostową³⁶.

Wykres 7. Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca w m³ Gminy Milejczyce w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

³⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS

Pozostałe parametry sieci wodociągowej na terenie Gminy Milejczyce została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 10. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Milejczyce w latach 2016-2020

Lp.	Parametr	Jednostka	2016	2017	2018	2019	2020
1	Sieć rozdzielcza na 100 km ²	km	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4
2	Ilość przyłączy	szt.	875	813	813	818	818
3	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	1592	1542	1500	1458	1428
4	Woda dostarczana gospodarstwom domowym	dam ³	55,0	56,0	59,9	68,7	60,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Milejczyce posiada 2 pozwolenia wodnoprawne, na³⁷:

1. Odprowadzanie ścieków (wód popłucznych) z stacji uzdatniania wody w Milejczycach kanalizacją deszczową do cieku na działce nr geodezyjny 546 obręb Milejczyce, w ilości:
 - $Q_{\max. \text{ roczny}} = 2\,016 \text{ m}^3/\text{rok}$,
 - $Q_{d \text{ śr.}} = 5,5 \text{ m}^3/\text{d}$,
 - $Q_{h\max} = 12 \text{ m}^3/\text{h}$.
2. Pobór wód podziemnych z ujęcia wody w Milejczycach, w ilości:
 - $Q_{\max.} = 550 \text{ m}^3/\text{d}$,
 - $Q_{d \text{ śr.}} = 366 \text{ m}^3/\text{d}$,
 - $Q_{h\max} = 55 \text{ m}^3/\text{h}$.

5.6.2. SIEĆ KANALIZACYJNA

Na terenie Gminy Milejczyce nie występuje sieć kanalizacyjna.

Na terenie Gminy Milejczyce nie funkcjonuje również biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych³⁸.

Gospodarstwa domowe gromadzą ścieki w bezodpływowych zbiornikach na nieczystości ciekłe (szamba). Zbiorniki te są oczyszczane przez prywatne, uprawnione podmioty

³⁷ Urząd Gminy Milejczyce (pozwolenia wodnoprawne)

³⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

gospodarcze. W 2020 roku było 845 bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb)³⁹.

Istotnym elementem uporządkowania systemu kanalizacji na terenie Gminy Milejczyce jest funkcjonowanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2020 roku na terenie gminy ich liczba wyniosła 30⁴⁰.

5.6.3. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego, stanu chemicznego i ocenę stanu JCWP.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach wyników Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 z późn. zm.). Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny, jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości.

Tabela 11. Stan ekologiczny jednolitych części wód

Lp.	Klasa jakości	Stan ekologiczny Potencjał ekologiczny
1	I	Bardzo dobry

³⁹ Urząd Gminy Milejczyce

⁴⁰ Urząd Gminy Milejczyce

Lp.	Klasa jakości	Stan ekologiczny Potencjał ekologiczny
2	II	Dobry
3	III	Umiarkowany
4	IV	Słaby
5	V	Zły

Źródło: opracowanie własne na podstawie GIOŚ

O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód powierzchniowych decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj., gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie.

Gmina Milejczyce leży w granicach 4 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych (rys. 4), są to:

- RW2000172666299 Nurczyk do ujścia
- RW2000172665469 Pulwa do granic RP
- RW200023266619 Nurzec od źródeł do Nurczyka
- RW200017266649 Leśna

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska dokonuje badania i oceny jakości wód powierzchniowych. Wyniki dla JCWP w obszarze Gminy Milejczyce przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Klasyfikacja stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Milejczyce

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena
1	RW2000172666299	Nurczyk do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny	-	zły stan wód
2	RW2000172665469	Pulwa do granic RP	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
3	RW200023266619	Nurzec od źródeł do Nurczyka	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
4	RW200017266649	Leśna	dobry stan ekologiczny	-	brak możliwości wykonania oceny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, dane z 2019 roku

5.6.4. JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych.

Oceny stanu chemicznego JCWPd w punktach badawczych dokonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

Tabela 13. Stan ekologiczny jednolitych części wód

Lp.	Klasa jakości	Jakość wód
1	I	Wody bardzo dobrej jakości
2	II	Wody dobrej jakości
3	III	Wody zadowalającej jakości
4	IV	Wody niezadowalającej jakości

Lp.	Klasa jakości	Jakość wód
5	V	Wody złej jakości

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia.

Monitoring jakości wód podziemnych w ramach sieci krajowej realizowany był przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Badania chemizmu wód podziemnych wykonywane były zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020”.

W latach 2016-2020 na terenie Gminy Milejczyce nie były prowadzone badania na obszarze jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr: 55 i nr 57. Ten obszar został poddany badaniom w roku 2019 w miejscowości Mielnik (powiat siemiatycki) (JCWPd nr 55) oraz w miejscowościach Tymianka, Klukowicze (powiat siemiatycki).

Analiza wyników wykazała, że badane wody były w większości dobrej jakości (klasa II) oraz zadowalającej jakości (klasa III)⁴¹.

Położenie Gminy Milejczyce na tle JCWPd nr 55 i nr 57 przedstawia rysunek 6.

5.6.5. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzanie nowych technologii ograniczających zużycie wody, – uszczelnianie sieci wodociągowych – budowa sieci kanalizacyjnej – budowa biologicznej oczyszczalni ścieków, – budowa kanalizacji deszczowej.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost liczby zbiorników bezodpływowych. – brak budowy sieci kanalizacyjnej.
DZIAŁANIA EDUKACYJNE
<ul style="list-style-type: none"> – realizacja działań edukacyjnych (szkoleń, akcji informacyjnych, spotkań z ekspertami itp.) w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej gospodarstwach domowych i w zakładach przemysłowych.
MONITORING ŚRODOWISKA
<ul style="list-style-type: none"> – prowadzący zakłady wodociągowe są zobowiązani do wykonania systematycznych badań jakości wody. Ponadto WIOŚ w ramach bieżącej działalności prowadzi kontrole przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

⁴¹ Monitoring jakości wód podziemnych, 2019

5.6.6. PODSUMOWANIE

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Milejczyce ma długość 83,9 km i korzysta z niej 78% ogółu ludności. Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej. Istotnym elementem gospodarki wodno-ściekowej są zbiorniki bezodpływowe – aktualnie 845 oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków – aktualnie 30. Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy Milejczyce nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej oraz wciąż niedostateczne uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone są często do nieszczelnych szamb, stanowiąc poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Wody podziemne na terenie gminy mają duże znaczenie, ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Jakość wód podziemnych jest dobrej i zadowalającej jakości (klasa II i III).

5.6.7. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – ujęcia wody skutecznie zapewniające dostawę wody dobrej jakości dla mieszkańców gminy, – rosnąca świadomość społeczna dotycząca zachowania i ochrony zasobów wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – niezadowalający stan wód powierzchniowych, – tendencja wzrostowa zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, – brak sieci kanalizacyjnej – brak biologicznej oczyszczalni ścieków, – korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – dofinansowania na inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, – budowa infrastruktury kanalizacyjnej, – zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych, – budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, – inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych. 	<ul style="list-style-type: none"> – awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników (szamb) co może spowodować przedostanie się zanieczyszczeń do wód gruntowych, – brak funduszy na inwestycje związane z ochroną wód, – rozporozszona zabudowa.

5.7. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Gmina Milejczyce zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 została zakwalifikowana do Regionu Południowego.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi określają szczegółowo akty prawa miejscowego. Zgodnie z podjętymi uchwałami oraz prawem powszechnie obowiązującym na terenie RP, właściciele nieruchomości z terenu gminy obowiązani są zbierać odpady w sposób selektywny.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Milejczyce realizowana jest zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Zgodnie z jej zapisami podmiot odbierający odpady komunalne jest zobowiązany do przekazywania odebranych od właściciela nieruchomości niesegregowanych odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

W Gminie Milejczyce odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych są odbierane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Nie ma żadnych ograniczeń co do ilości dobieranych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Częstotliwości i terminy odbioru są określane przez odpowiednie uchwały Rady Gminy Milejczyce. Mieszkańcy są zobowiązani do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ponosić na rzecz Gminy Milejczyce opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi⁴².

Odpady komunalne z terenu Gminy Milejczyce odbierane są w postaci zmieszanej i segregowanej. Dodatkowo oprócz wyżej wymienionych odpadów były odbierane odpady biodegradowalne oraz popiół jako oddzielne frakcje. Na terenie Gminy Milejczyce prowadzona jest zbiórka selektywna następujących frakcji odpadów⁴³:

- papier i tektura,
- opakowania ze szkła,
- tworzywa sztuczne,
- odpady ulegające biodegradacji,
- odpadów wielkogabarytowych,
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych,

⁴² Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Milejczyce za 2020 rok

⁴³ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Milejczyce za 2020 rok

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- popiołu i żużla,
- odpady zmieszane (niesegregowane).

Na terenie Gminy Milejczyce znajduje się Punkt Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych zlokalizowany tymczasowo na placu przy świetlicy wiejskiej w Milejczycach. Do PSZOK mieszkańcy Gminy Milejczyce w 2020 roku mogli nieodpłatnie dostarczać wszystkie problemowe odpady zebrane w sposób selektywny tj. meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte akumulatory i opony, popiół, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady opakowaniowe, odpady budowlane i rozbiórkowe⁴⁴.

W 2020 r. zebrano na terenie Gminy Milejczyce 153,96 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych⁴⁵.

Na podstawie sprawozdań otrzymanych od firmy odbierającej od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych odpady z terenu Gminy Milejczyce w roku 2020 odebrano następujące ilości odpadów – tabela 14.

Tabela 14. Ilości i sposób zagospodarowania odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Milejczyce

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	3,2000
15 01 07	Opakowania ze szkła	18,3000
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	4,2000
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	16,5400
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	153,9600
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	7,1000
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	10,0600
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	3,4200
16 01 03	Zużyte opony	0,2400
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	4,6400
SUMA		221,66

⁴⁴ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Milejczyce za 2020 rok

⁴⁵ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Milejczyce za 2020 rok

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Milejczyce za rok 2020

Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów przez gminę⁴⁶:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – **0,121%**, oznacza to, że osiągnięto dopuszczalny poziom,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – **57,17%** oznacza to, że osiągnięto wymagany poziom.

Zwiększenie poziomów będzie możliwe dzięki prowadzeniu akcji edukacyjnych w zakresie prawidłowej segregacji odpadów komunalnych oraz stałemu monitorowaniu gospodarki odpadami.

Gmina Milejczyce realizuje „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Milejczyce na lata 2016-2032”. W ramach dokumentu usunięto następujące ilości wyrobów zawierających azbest⁴⁷:

- 2018 – 25,1775 Mg,
- 2020 – 41,03 Mg.

W celu zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców Gmina Milejczyce prowadzi kampanie edukacyjne w zakresie postępowania z odpadami.⁴⁸ Na terenie gminy incydentalnie zdarzają się dzikie wysypiska w lasach, które są niezwłocznie likwidowane.

5.7.1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
– lokalizowanie obiektów gospodarki odpadami (np. składowisk, PSZOK-ów, magazynów odpadów) w oddaleniu od terenów zagrożonych podtopieniami, i osuwiskami, będącymi następstwami kumulacji zmian klimatycznych.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA
– głównym zagrożeniem jest możliwość wybuchu pożaru samych odpadów, czy to komunalnych czy przemysłowych. W wyniku pożaru będą się uwalniały do atmosfery bardzo toksyczne substancje z palącego się biogazu oraz odpadów tworzyw sztucznych.
DZIAŁANIA EDUKACYJNE

⁴⁶ Urząd Gminy Milejczyce

⁴⁷ Urząd Gminy Milejczyce

⁴⁸ Urząd Gminy Milejczyce

- prowadzenie działalności edukacyjnej zarówno mieszkańców, jak i podmiotów gospodarczych w zakresie ograniczania powstawania odpadów, właściwego postępowania z odpadami, selektywnego zbierania odpadów oraz racjonalnego wykorzystania wody i energii.

MONITORING ŚRODOWISKA

- w kontekście odpadów komunalnych konieczne jest monitorowanie osiąganych poziomów recyklingu i odzysku odpadów celem dostosowywania lokalnych, gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi.

5.7.2. PODSUMOWANIE

Gospodarka odpadami na terenie Gminy Milejczyce funkcjonuje prawidłowo. W 2020 roku 99,5% mieszkańców zadeklarowało selektywną zbiórkę odpadów komunalnych. Na terenie gminy funkcjonuje PSZOK. Gmina Milejczyce osiągnęła wszystkie wymagane ustawowo poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów. Należy oczekiwać, że poprzez wzrost świadomości mieszkańców w kolejnych latach nastąpi jeszcze większy wzrost recyklingu i odzysku odpadów. Z terenu Gminy Milejczyce w każdym roku sukcesywnie usuwane są wyroby zawierające azbest w 2020 r. zostało usunięte 41,03 Mg.

5.7.3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – realizacja programu usuwania azbestu, – edukacja mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, – umożliwienie wszystkim mieszkańcom gminy selektywnego zbierania odpadów, – lokalizacja PSZOK na terenie gminy, – ciągły wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie. 	<ul style="list-style-type: none"> – nielegalne pozbywanie się odpadów komunalnych i tworzenie tzw. „dzikich wysypisk”, – konieczność zwiększenia świadomości mieszkańców w temacie gospodarki odpadami.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie działań podmiotów zajmujących się gospodarowaniem odpadami, – eliminacja nielegalnego składowania odpadów, – budowa drugiego punktu selektywnej zbiórki odpadów, – zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów zmieszanych. 	<ul style="list-style-type: none"> – palenie odpadów w gospodarstwach domowych, – nielegalne pozbywanie się odpadów, – nieprawidłowa segregacja odpadów, – brak środków finansowania na usuwanie azbestu.

5.8. ZAGROŻENIA HAŁASEM

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długości trwania działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Ocena stanu akustycznego środowiska prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a realizowana jest przez instrumenty planowania przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska. Dokonywane pomiary i oceny mają umożliwiać wyznaczanie obszarów o ponad normatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze.

Głównym źródłem hałasu na terenie Gminy Milejczyce jest przede wszystkim ruch kołowy oraz kolejowy. Do głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy oraz powodujących podstawowe źródło hałasu należy:

- droga wojewódzka nr 693,
- linia kolejowa Siedlce – Siemianówka.

Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,

- rodzaj i stan nawierzchni.

W przypadku hałasów drogowych i kolejowych obowiązujące obecnie wartości wskaźników wynoszą⁴⁹:

- 65 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej,
- 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Należy podkreślić, iż przyjęte wartości dopuszczalne stanowią kompromis pomiędzy realnymi możliwościami ograniczania emisji i propagacji hałasu, a potrzebą komfortu akustycznego, w związku z czym ich zachowanie nie gwarantuje całkowitej eliminacji uciążliwości akustycznych.

Tabela 15. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LDWN⁵⁰ – powiat siemiatycki

Poziom dźwięku w środowisku	Wskaźnik L _{DWN}				
	55 – 60 dB	60 – 65 dB	65 – 70 dB	70 – 75 dB	> 75 dB
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,35	0,21	0,13	0,11	0,06
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	146	102	98	114	9
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	398	279	268	311	23

Źródło: *Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, województwo podlaskie, 2018 r. GDDKiA*

⁴⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

⁵⁰ L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej)

Tabela 16. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LN⁵¹ – powiat siemiatycki

Poziom dźwięku w środowisku	Wskaźnik LN				
	55 – 60 dB	60 – 65 dB	65 – 70 dB	70 – 75 dB	> 75 dB
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,30	0,17	0,12	0,11	0,00
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	120	83	140	46	0
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	329	227	382	126	0

Źródło: *Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, województwo podlaskie, 2018 r. GDDKiA*

Z analiz przeprowadzonych przez GDDKiA w 2018 r. w opracowaniu pn. „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, województwo podlaskie”, wynika, że przekroczone zostały wartości dopuszczalne wskaźnika LDWN i LN w powiecie siemiatyckim.

Ponadto przedsiębiorstwa, zakłady i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na obszarze Gminy Milejczyce kształtują klimat akustyczny w swoim otoczeniu. Na analizowanym obszarze działalność prowadzi wiele średnich i mniejszych przedsiębiorstw i to one stanowią źródło niekontrolowanej emisji hałasu. Natomiast większe przedsiębiorstwa posiadające uregulowany stan prawny czynią starania w kierunku zmniejszenia lub całkowitego wyeliminowania uciążliwości związanych z ich działalnością. Działanie zakładów nie powinno powodować przekroczenia standardów, jakości środowiska i dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku poza teren, do którego prowadzący instalacji ma tytuł prawny.

Potencjalnym źródłem emisji hałasu w środowisku mogą być także zakłady przemysłowe. Starosta Siemiatycki nie wydał żadnej decyzji dla przedsiębiorstwa na terenie Gminy Milejczyce określającej dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku⁵².

⁵¹ LN – długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory nocnej)

⁵² Urząd Gminy Milejczyce

5.8.1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE**ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU**

- wiązać się będzie ze wzrostem temperatury, przez co zwiększy się liczba urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych. W zwartej zabudowie lub nowych budynkach wielorodzinnych może powodować nadmierną emisję hałasu. Ograniczenie tego zjawiska polegać może na odpowiednim planowaniu przestrzeni (zieleń publiczna, zbiorniki wodne).

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- w związku z wzrostem negatywnych czynników związanych z emisją hałasu należy przewidzieć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji hałasu poprzez: wykorzystywanie cichych nawierzchni na terenach zabudowanych, a w uzasadnionych przypadkach wprowadzenie również ograniczeń prędkości i wagi pojazdów na obszarach zabudowanych, wprowadzanie zieleni izolacyjnej w obrębie pasów drogowych, zapewnienie właściwej organizacji ruchu, wprowadzenie rozwiązań zapisanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie klimatu akustycznego,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego,
- promowanie wśród przedsiębiorców technologii o obniżonej hałaśliwości

MONITORING ŚRODOWISKA

- w ramach funkcjonowania monitoringu środowiska przyrodniczego w zakresie stanu akustycznego GIOŚ wykonuje pomiary, badania i analizy na terenie całego województwa podlaskiego.

5.8.2. PODSUMOWANIE

Monitoring hałasu przeprowadzony na terenie województwa podlaskiego wykazał, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. W Gminie Milejczyce w szczególności hałas komunikacyjny uciążliwy jest dla mieszkańców, których posesje znajdują się bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej oraz linii kolejowej. Na terenie gminy w ostatnich latach nie znajdował się punkt pomiarowy hałasu – wartości określone są dla powiatu siemiatyckiego.

Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Milejczyce wskazuje na mniejsze ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, które położone są przeważnie przy głównych drogach w miastach. Teren gminy stanowi bowiem obszar o charakterze typowo wiejskim. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także drobne zakłady usługowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach.

5.8.3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – wiejski charakter gminy wskazujący na mniejsze zagrożenie hałasem niż w przypadku ośrodków miejskich, – stale remontowane i modernizowane drogi gminne i powiatowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – potencjalne przekroczenia poziomu hałasu wzdłuż szlaków komunikacyjnych, – brak punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy, – popularyzacja komunikacji rowerowej, – dostępność technik i technologii ograniczania emisji hałasu do środowiska i jego tłumienia, – zwiększenie ilości punktów kontrolnych oraz częstotliwości pomiarów prowadzonych przez GIOŚ. 	<ul style="list-style-type: none"> – niekontrolowany rozwój ruchu drogowego, – stale zwiększająca się liczba osób narażona na ponadnormatywny hałas, – rozwój ruchu drogowego, – zły stan techniczny pojazdów.

5.9. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Intensywność oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na żywe komórki zależy od jego mocy (im większa moc, tym silniejsze promieniowanie) i odległości od źródła (wraz z odległością natężenie emitowanego pola słabnie).

Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje:

- w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych,
- w paśmie od 300 MHz do 40000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych. Największy udział mają stacje bazowe telefonii komórkowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii (antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi).

Pole elektromagnetyczne stanowią stały i istotny czynnik oddziałujący na organizm ludzki. Naturalne i sztuczne pola elektromagnetyczne towarzyszą człowiekowi wszędzie – w miejscu zamieszkania, w pracy, w podróży, a ich coraz bardziej intensywne występowanie jest konsekwencją rozwoju techniki. W ostatnim czasie wraz ze wzrostem ilości urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne, wzrasta również zainteresowanie tym tematem.

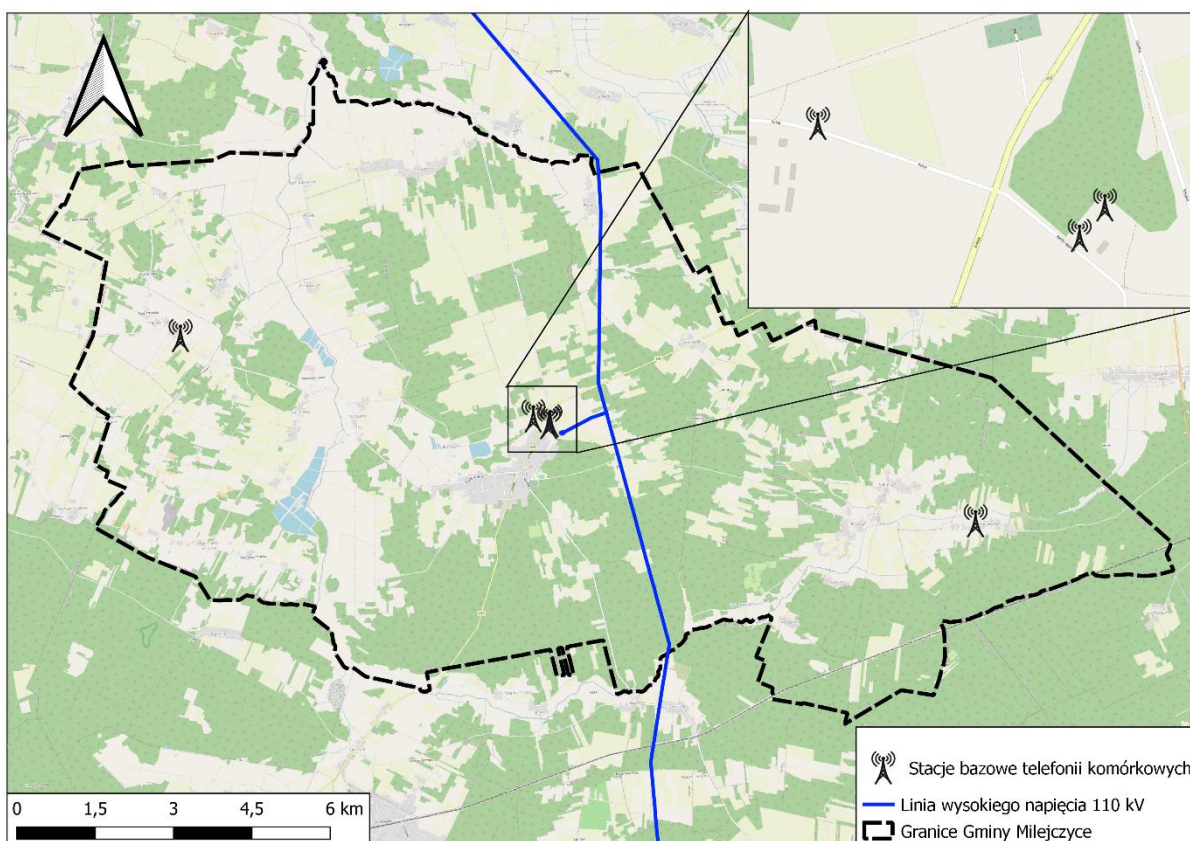
Do najważniejszych źródeł promieniowania należą:

- stacje i linie energetyczne,

- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Największe oddziaływanie w postaci promieniowania niejonizującego wykazują linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ich występowanie wymaga określenia stref ochronnych, zależnych od natężenia pola elektrycznego. Pod liniami o napięciu 110-400 kV może występować II strefa ochronna z zakazem lokalizacji budynków mieszkalnych.

Przez teren Gminy Milejczyce przebiega jedna linia energetyczna wysokiego napięcia 110 kV, relacji Bielsk Podlaski-Adamowo. Dodatkowym źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy jest lokalizacja pięciu stacji bazowych telefonii komórkowej. Przebieg linii energetycznej oraz lokalizacja stacji bazowych została przedstawiona na poniższym rysunku.

Rysunek 12. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej, GPZ oraz linii energetycznej na tle Gminy Milejczyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie btsearch.pl oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milejczyce

Ocenę oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko przeprowadza się zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie badań monitoringowych oraz informacji o źródłach emitujących pola. W ramach monitoringu Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku na podstawie których między innymi ma prowadzić rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W Gminie Milejczyce nie prowadzono pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych w ramach monitoringu GIOŚ w roku 2020, natomiast na terenie powiatu siemiatyckiego zlokalizowano 2 punkty pomiarowe, z czego oddającym najlepiej charakter gminy Milejczyce jest punkt Dziadkowice (tereny wiejskie).

Tabela 17. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu siemiatyckiego

Lp.	Gmina	Adres	Typ obszaru	Parametr pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Średnia dla obszaru [V/m]
1	Siemiatycze	Siemiatycze, ul. Wesoła	Pozostałe miasta	Składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz]	0,56	0,14	0,44
2	Dziadkowice	Dziadkowice, powiat siemiatycki	Tereny wiejskie		<0,2	-	0,19

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

W opisywanym cyklu pomiarowym najwyższe wartości pól elektromagnetycznych otrzymano w miejscowości Siemiatycze.

Poziom pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie Gminy Milejczyce utrzymuje się na niskim poziomie. Średnia dla obszaru w roku 2020 wyniosła 0,136 V/m co stanowi zaledwie 2,7% wartości dopuszczalnej określonej w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 258).

5.9.1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

- ekstremalne zjawiska pogodowe mogą doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, transformatorów, co wpłynie na ograniczenia w dostawie energii elektrycznej do odbiorców. Ważna jest rozbudowa systemu energetycznego o instalacje kablowe.

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- lokalizacja urządzeń wykluczająca zachodzenie na siebie obszarów oddziaływań silnych pól wytwarzanych przez sąsiednie źródła i utrzymanie urządzeń w dobrym stanie technicznym.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- edukacja społeczeństwa (szkoły, zakłady produkcyjne, mieszkańcy) z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM.

MONITORING ŚRODOWISKA

- monitoring pól elektromagnetycznych prowadzi GIOŚ. Wyniki badań są publikowane przez inspekcję na bieżąco, corocznie.

5.9.2. PODSUMOWANIE

Promieniowanie elektromagnetyczne jest zanieczyszczeniem, którego oddziaływanie jest niezauważalne gołym okiem, a wpływ na człowieka nie jest dostatecznie rozpoznany. Na terenie Gminy Milejczyce nie były prowadzone badania pól elektromagnetycznych, z kolei na

terenie powiatu siemiatyckiego w 2020 roku znajdowało się 2 punkty pomiarowe. Wyniki nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł. Wynika z tego, że nie mają one negatywnego wpływu na człowieka.

5.9.3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – dotychczasowy poziom tła elektromagnetycznego nie powoduje znaczącego zagrożenia środowiska i ludności, 	<ul style="list-style-type: none"> – nierozbudowany układ zewnętrznych sieciowych powiązań elektroenergetycznych, – linia wysokiego napięcia na terenie gminy, – niski poziom świadomości społecznej o zagrożeniach ze strony PEM. – brak punktu pomiarowego pól elektromagnetycznych na terenie gminy.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – racjonalny dobór lokalizacji powstających instalacji i urządzeń stanowiących źródła PEM. 	<ul style="list-style-type: none"> – możliwe przekroczenie w przyszłości dopuszczalnego poziomu w związku z rozwojem sieci elektromagnetycznych i zwiększoną liczbą urządzeń elektrycznych.

5.10. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Na terenie Gminy Milejczyce nie występują zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii⁵³. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

5.10.1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
<ul style="list-style-type: none"> – ekstremalne zjawiska pogodowe mogą doprowadzić do uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczeniu energii do odbiorców, a także zakładów przemysłowych, co może doprowadzić do przerywania ich pracy, przegrzania układów technologicznych.

⁵³ Urząd Gminy Milejczyce

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

- nadzwyczajne zagrożenia środowiska powstają wskutek wypadków i zdarzeń w czasie budowy i eksploatacji dróg i innych obiektów drogowych, w których biorą udział pojazdy przewożące substancje niebezpieczne, a które mogą spowodować m.in.: skażenie powietrza, wód, gleb oraz pożary.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców gminy.

MONITORING ŚRODOWISKA

- stała współpraca z organami Państwowej Straży Pożarnej, Wojewodą oraz WIOŚ w zakresie prowadzenia kontroli występowania awarii.

5.10.2. PODSUMOWANIE

Na terenie Gminy Milejczyce nie znajdują się zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych.

5.10.3. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
– brak zakładów mogących być źródłem powstania poważnej awarii.	– stacje paliw płynnych, które są potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska.
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
– edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia zagrożenia, – szkolenie jednostek odpowiedzialnych za usuwanie skutków poważnych awarii.	– transport towarów niebezpiecznych, głównie paliw płynnych.

6. PODSUMOWANIE EFEKTÓW REALIZACJI DOTYCHCZAS REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

W celu zobrazowania efektów realizacji działań związanych z ochroną środowiska oraz oceny realizacji Programu Ochrony Środowiska jest właściwy system sprawozdawczości. W poniższej tabeli zestawiono wartości wybranych wskaźników stanu środowiska i zmian presji na środowisko, aby w przyszłości można było z łatwością określić trend zachodzących zmian, a w razie potrzeby wdrożyć działania naprawcze.

Tabela 18. Wskaźnik monitorowania efektów realizacji związanych z ochroną środowiska w Gminie Milejczyce

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Rok			Zmiana wartości wskaźnika ⁵⁴
			2016	2018	2020	
1	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	83,9	83,9	83,9	– 0
2	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej na 100 km ²	km	55,4	55,4	55,4	– 0
3	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	875	813	818	↓ 57
4	Korzystający z instalacji sieci wodociągowej	%	85,9	85,2	78	↓ 7,9
5	Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	29,4	33,4	35,8	↑ 6,4
6	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	0	0	0	– 0
7	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	0	0	0	– 0
8	Korzystający z instalacji sieci kanalizacyjnej	%	0	0	0	– 0
9	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	486	786	845	↑ 359
10	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	3	4	30	↑ 27
11	Oczyszczalnie komunalne	szt.	0	0	0	– 0
12	Ścieki oczyszczone w ciągu roku	dam ³	0	0	0	– 0
13	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	Mg	176,90	143,76	153,96	↓ 22,94
14	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	-	53,6	29,4	↑ 29,4
15	Powierzchnia lasów	ha	6376,91	6450,60	6470,91	↑ 94,0
16	Lesistość	%	42,1	42,6	42,7	↑ 0,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, Urząd Gminy Milejczyce

⁵⁴ ↓ - spadek wartości wskaźnika, – - wartość niezmienna, ↑ - wzrost wartości wskaźnika

7. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie można przedsięwziąć w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu miejskim. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami, a dokumentami, które dotyczą ekologii. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska w Gminie Milejczyce, wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska.

Ponadto kontynuowane będzie umieszczanie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Przykładem takiego dokumentu jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wyznaczane w nich kierunki zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania, mające wpływ na ochronę środowiska to m.in.:

- 1) Ochrona powietrza polegająca na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości przez:
 - a. utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
 - b. zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one utrzymane.
- 2) Ochrona wód polegająca na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymaniu ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej przez:
 - a. utrzymanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach,
 - b. doprowadzenie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami prawa poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.
- 3) Ochrona powierzchni ziemi polegająca na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości poprzez:
 - a. racjonalne gospodarowanie,
 - b. zachowanie wartości przyrodniczych,
 - c. zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania,
 - d. ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania,

- e. utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów,
 - f. doprowadzenie jakości gleby i ziemi co najmniej do wymaganych standardów, gdy nie są one dotrzymane,
 - g. zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury.
- 4) Ochrona przed hałasem polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska przez:
- a. utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
 - b. zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on utrzymany.
- 5) Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska przez:
- a. utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
 - b. zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych gdy nie są one dotrzymane.
- 6) Ochrona kopalni polegająca na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalni w tym kopalni towarzyszących.
- 7) Ochrona zwierząt oraz roślin polegająca na:
- a. zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
 - b. tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
 - c. zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt i roślin,
 - d. zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.
- 8) Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom polegające na zapobieganiu lub ograniczaniu wprowadzania do środowiska substancji lub energii

Tabela 19. Cele, kierunki interwencji i zadania

Lp.	Obszar inwentaryzacji	Cel	Wskaźnik			Kierunek inwentaryzacji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Liczba instalacji OZE (szt.)	0	9	Montaż instalacji OZE na terenie gminy	Montaż OZE na budynkach należących do JST	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
			Liczba pojazdów (szt.)	0	2	Poprawa jakości powietrza	Zakup pojazdów hybrydowych bądź elektrycznych	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
			Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.)	0	3	Rozwój infrastruktury ciepłej na terenie gminy	Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
			Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	0	9	Poprawa efektywności energetycznej obiektów na terenie gminy	Termomodernizacja budynków będących w zasobie JST	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
2	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni (szt.)	30	170	Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy Milejczyc (140 szt.)	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
3	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Poprawa gospodarki odpadami	Liczba wybudowanych PSZOK (szt.)	1	2	Rozwój infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Budowa PSZOK	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
			Liczba posesji, z których odbierany będzie azbest (szt.)	0	100	Usuwanie azbestu z terenu gminy	Odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar inwentaryzacji	Cel	Wskaźnik			Kierunek inwentaryzacji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
4	Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego poprzez zachowanie obowiązujących poziomów	Długość drogi [km]	0	15	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego	Modernizacja dróg gminnych	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
5	Zasoby przyrodnicze	Ochrona zasobów przyrodniczych	Liczba zrewitalizowanych parków (szt.)	0	1	Ochrona zasobów przyrodniczych	Rewitalizacja parku w Milejczycach	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
			Liczba osób biorących udział w działaniach edukacyjnych (os.)	0	50	Ochrona zasobów przyrodniczych	Działania edukacyjne ekologiczne	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
6	Zagrożenia poważnymi awariami	Zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska	Liczba doposażonych jednostek OSP (szt.)	0	4	Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń	Doposażenie OSP	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania
			Liczba zakupionego sprzętu (szt.)	0	4		Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego	Gmina Milejczyce	Nieotrzymanie dofinansowania

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 20. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar inwentaryzacji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]						Źródło finansowania
				2023	2024	2025	2026	2027	2028-2032	
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Montaż OZE na budynkach należących do JST	Gmina Milejczyce	-	200 000,00					Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
		Zakup pojazdów hybrydowych bądź elektrycznych	Gmina Milejczyce	-	-	360 000,00				Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
		Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Milejczyce	-	-	-	-	130 000,00		Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
		Termomodernizacja budynków będących w zasobie JST	Gmina Milejczyce	-	1 000 000,00					Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
2	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy Milejczyce	Gmina Milejczyce	3 788 400,00		-	-	-	-	Budżet Gminy, dofinansowanie UE
3	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Budowa PSZOK	Gmina Milejczyce	-	-	700 000,00			-	Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
		Odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	Gmina Milejczyce	400 000,00						Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW

Lp.	Obszar inwentaryzacji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania
				2023	2024	2025	2026	2027	
4	Zagrożenia hałasem	Modernizacja dróg gminnych	Gmina Milejczyce	15 000 000,00					Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie z rządowego funduszu dróg
5	Zasoby przyrodnicze	Rewitalizacja parku w Milejczycach	Gmina Milejczyce	150 000,00	-	-	-	Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW	
		Działania edukacyjne ekologiczne,	Gmina Milejczyce	40 000,00					Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
6	Zagrożenia poważnymi awariami	Doposażenie OSP	Gmina Milejczyce	250 000,00					Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW
		Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego	Gmina Milejczyce	250 000,00					Budżet gminy, dofinansowanie UE, dofinansowanie WFOIŚW

Źródło: Opracowanie własne

8. MONITORING, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Aby realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w Programie Ochrony Środowiska zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji zadań własnych będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu Ochrony Środowiska, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Wójt Gminy Milejczyce, zgodnie z art. 18 ust 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska, które zostaną przedstawione Radzie Gminy, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Siemiatyckiego.